

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

INSTITUT VZDĚLÁVÁNÍ a PORADENSTVÍ

Katedra pedagogiky

**Význam zkušenosti se školním vzděláváním a poradenstvím pro
formování představ o kvalitní škole**

Bakalářská práce

Autor: Jana Bavorová

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Votava, Ph.D.

2021

** Zde je místo na zadávací list = vyměňte tento list se zadávacím.

** Zadávací list si tiskne student sám z UIS až po jeho kompletním schválení.

** Zadávací list se v práci řadí za titulní list a je s prací pevně svázán. Strany se nečíslují.

** Příklad:

**** Pokračování zadávacího listu**

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Význam zkušenosti se školním vzděláváním a poradenstvím pro formování představ o kvalitní škole vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Praze dne 23.3.2021

.....

(podpis autora práce)

Poděkování

Ráda bych poděkovala těm lidem, kteří se nějakým způsobem podíleli na tvorbě mé bakalářské práce a pomohli mi k její realizaci. Zvláštní dík patří vedoucímu práce Mgr. Jiřímu Votavovi, Ph.D., za vedení, konzultace a trpělivost.

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na význam zkušenosti se školním vzděláváním a poradenstvím pro formování představ o kvalitní škole. Práce obsahuje dvě stěžejní části. Teoretická část je zpracována s použitím odborné literatury a elektronických zdrojů. Rozděluje se na dvě hlavní témata, těmi jsou vzdělávání a poradenství v ČR, tyto obory studuji. Každé téma se člení na jednotlivé kapitoly a podkapitoly, které usnadňují čtenáři orientaci v tématech. Praktická část je zpracována pomocí dat získaných prostřednictvím rozhovorů. Ty obsahovaly 23 otázek se zaměřením na zkušenosti se vzděláváním, na představy o kvalitní škole a na zkušenosti s poradenstvím. Cílem bakalářské práce je analyzovat zkušenosti mladých dospělých s jejich předchozím vzděláváním, zjistit, jaká očekávání a představy mají o školství dnes, a zároveň posoudit, co si představují pod pojmem kvalitní vzdělávání / kvalitní škola. Výsledky ukazují, že většina respondentů neshledává ve vzdělávání v ČR takové nedostatky, ačkoliv nemá zkušenosti s poradenstvím, které by ocenili.

Klíčová slova

vzdělávání, evaluace, kvalitní škola, poradenství

Abstract

This bachelor thesis focuses on the importance of experience in school education and counseling for forming ideas about quality school. The thesis consists of two main parts. The theoretical section is made with the help of professional literature and electronic information resources. It is separated into two subsections, firstly education in the Czech Republic and secondly counseling, which I study. Every topic is divided into chapters and subchapters which help familiarize the reader with the individual subjects. The practical section is composed using data obtained from interviews. The interviews consisted of 23 questions focusing on experience with education, ideas about quality school and experience with counseling. The goal of this bachelor thesis is to analyse the experience of young adults with their previous education and to determine what expectations and ideas they have about contemporary education. Furthermore, this work aims to evaluate their opinion on quality education / quality school. The results indicate that despite having no valuable experience with counseling, the majority of respondents do not find education in Czech Republic inadequate.

Keywords

education, evaluation, quality school, counseling

Obsah

Úvod	10
1 Cíl a metodika	11
2 Vzdělávání v ČR	12
2.1 Školská soustava České republiky	13
2.2 Organizace vzdělávání	20
3 Evaluace a hodnocení	23
3.1 Evaluace	23
3.2 Pedagogická evaluace.....	24
4 Poradenství	26
5 Školní poradenská pracoviště.....	27
6 Školní poradenská zařízení.....	28
6.1 Pedagogicko-psychologické poradny (PPP)	29
7 Pracovníci školního poradenství	30
7.1 Výchovní poradce.....	30
7.2 Školní psycholog	30
7.3 Školní metodik prevence	31
8 Úvod praktické části.....	33
9 Organizace průzkumu	33
9.1 Metody průzkumného šetření.....	34
9.2 Otázky v dotazníku.....	34
10 Vyhodnocení výsledků z rozhovorů.....	36
Seznam použitých zdrojů	52
Seznam tabulek	57
Seznam obrázků	57

Seznam zkratk	57
Přílohy	58
Příloha 1	58
Příloha 2	61
Příloha 3	65
Příloha 4	69
Příloha 5	73
Příloha 6	76
Příloha 7	80
Příloha 8	83

Úvod

Název práce „Význam zkušenosti se školním vzděláváním a poradenstvím pro formování představ o kvalitní škole“ se zdá být do jisté míry nesrozumitelný, ale po přečtení práce by mohlo být jasné, o co se bude jednat a čemu se práce věnuje.

Ke školnímu vzdělávání jsem vždy neměla moc blízko, protože pro mě bylo náročné se něco naučit, a navíc nejsem studijní typ. Po absolvování střední školy jsem si uvědomila, proč mi tento systém nevyhovuje. Upřímně řečeno, nerada se učím něco, co nepotřebuji, a vím, že to nikdy nepoužiji. Většina mých známých má na dnešní školský systém stejný názor, ale bohužel se s tím nedá nic dělat. Je pouze na nás, jestli to přijmeme, nebo se budeme snažit změnit alespoň některou část našich životů a směřovat náš život tam, kde nám to bude vyhovovat.

V dnešní době už se setkáváme s jinými přístupy k vyučování a učení. Existuje alternativní vzdělávání jako Montessori, Waldorf nebo Daltonská škola, ty se zaměřují na jiné způsoby předávání informací a zapamatování si. Nově se zavedla i výuka matematiky podle prof. Hejného. Touto formou se vyučuje v některých třídách, které jsem měla možnost navštívit. Jsou způsoby, které by se měly do budoucna více otevřít a zkombinovat je se současným systémem školství.

Toto téma jsem si vybrala proto, abych poukázala na náš školský systém, vytyčila některá témata a upozornila na to, že současný školský systém má i chyby, které by se měly zredukovat. Praktická část ukazuje, které aspekty jsou nejasné a jak si kvalitní vzdělávání představují ti, kteří jím prošli a chtěli by mít pro další generace lepší kvalitu vzdělávání.

1 Cíl a metodika

Cílem práce bylo zanalyzovat zkušenosti mladých dospělých s jejich předchozím vzděláváním a zjistit, jaká očekávání a představy mají o školství dnes.

V teoretické části jsou na základě studia a analýzy odborné literatury charakterizovány pojmy vzdělávání, evaluace, stupně vzdělávání a školní poradenství. Jelikož nastal světový pandemický problém s výskytem SARS CoV-2 a v jeho návaznosti byla přijata přísná krizová opatření, tato práce více čerpá z internetových zdrojů. První téma se věnuje vzdělávání v České republice a je rozepsáno do více částí (vzdělávání, školská soustava, organizace vzdělávání, evaluace x hodnocení). Druhým hlavním tématem je poradenství, které zahrnuje školní poradenská zařízení, školní poradenská pracoviště a pracovníky školního poradenství.

Pomocí analýzy na základě vlastních zkušeností mladých dospělých se školní docházkou autorka stanoví jejich očekávání a představy o tom, co to je kvalitní škola. Cílem průzkumu byli mladí dospělí ve věku od 18 do 30 let, kteří jsou krátce po ukončení formálního vzdělávání a mají přehled o tom, jak a jestli se změnilo vzdělávání a poradenství od doby, kdy absolvovali. Názory byly zjišťovány pomocí rozhovorů.

Prvním krokem bylo stanovit tři hlavní okruhy témat a k nim zformulovat výstižné otázky cíleně směřované k respondentům. Poté byl vybrán určitý počet respondentů, aby se na konci mohlo provést šetření. Respondenti byli vybráni podle jejich ukončeného formálního vzdělání. Poté následovala domluva o realizaci rozhovoru, tzn. podoba a čas. Rozhovory byly nahrány a přepsány a bylo stanoveno, jakým způsobem budou zpracovány. Po získání dostatečného nebo požadovaného počtu odpovědí (v tomto případě po dvou týdnech sběru dat) byly rozhovory vyhodnoceny.

2 Vzdělávání v ČR

Tato kapitola se věnuje vzdělávání a školskému systému. Rozebírá základní, střední a vysokoškolské vzdělávání a jejich organizaci.

Vzdělávací systém ČR

Vzdělávací systém se řídí podle školského zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, který stanoví zásady a cíle vzdělávání.

Rozděluje se na:

- preprimární vzdělávání,
- primární vzdělávání,
- sekundární vzdělávání,
- terciární vzdělávání (Vzdělávací systém..., 2016).

1 Systém školního vzdělávání v ČR

Zdroj: 1 Vzdělávací systém v České republice, 2016

Vzdělávání

Vzdělávání je významný proces, který se podílí na rozvoji osobnosti člověka. Díky němu jedinec získá všeobecné nebo odborné vzdělání, pozná různé světové kulturní tradice a hodnoty a může dosáhnout pochopení a uplatňování zásad demokracie (Český statistický úřad, 2021).

Vzdělávání lze rozdělit na formální, neformální a informální.

Formální vzdělávání se vztahuje k vzdělávacímu systému, který zahrnuje všechny typy škol a poskytuje vzdělávání od preprimárního až po terciární. Výsledkem dosažení tohoto procesu je určitý stupeň vzdělání (Český statistický úřad, 2021).

Neformální vzdělávání je proces, při kterém se rozvíjí znalosti, schopnosti a dovednosti vzdělané osoby mimo rámec formálního vzdělávání. Je dobrovolné a uskutečňuje se například volnočasovými aktivitami nebo různými kurzy (počítačové, cizích jazyků) (Český statistický úřad, 2021).

Informální vzdělávání je také proces, při kterém se získávají vědomosti a osvojují dovednosti. Rozdílem je, že není ničím koordinované a není systematicky organizováno. Toto vzdělávání je součástí každodenního života a chápeme ho spíše jako nezáměrné učení se a toto vzdělávání jedinec provádí bezděčně nebo formou, kdy se sám vzdělává (sebevzdělávání) (Český statistický úřad, 2021).

2.1 Školská soustava České republiky

Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání představuje důležitou část vzdělávání dětí před jejich nástupem na základní školu.

Výchova a vzdělávání spolu s dětmi předškolního věku jsou důležitou součástí vzdělávacího systému České republiky a dalších zemí. Dětství je v dnešní době velmi významné a v rámci naší společnosti je mu věnováno hodně pozornosti. Vzdělávání se promítá i do předškolního vzdělávání a to tím, že předává hotové poznatky a rozvíjí klíčové kompetence (Suchánková, 2011, s. 7).

Podle rámcového vzdělávacího programu (RVP) pro předškolní vzdělávání je dítě povinno nastoupit do předškolního vzdělávání alespoň do posledního ročníku. Tedy je

povinnou zahájit „*předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky*“ (Rámcový vzdělávací program..., 2013).

Úroveň kompetencí, kterých dítě dosáhne během předškolního vzdělávání, vyjadřuje to, čím může mateřská škola přispět dítěti pro celoživotní učení, než zahájí povinnou školní docházku. Soubor klíčových kompetencí dosažených před zahájením povinné školní docházky vytvoří učitelům jasnou představu o tom, kam s dítětem směřovat, nebo o co usilovat (Rámcový vzdělávací program..., 2013).

Základní vzdělávání

Základní vzdělávání se uskutečňuje v oborech základní škola a základní škola speciální. Základní vzdělávání lze na prvním i druhém stupni realizovat formou individuálního vzdělávání a cílem tohoto vzdělávání je vytvoření základů pro celoživotní učení (Základní vzdělávání, 2021).

Podle § 16 odst. 9 školského zákona na nižším stupni víceletých gymnázií a konzervatoří v osmiletém oboru vzdělání tanec se základní vzdělávání realizuje na základní škole, škole, třídě, oddělení nebo studijní skupině (Základní vzdělávání, 2021).

Základní vzdělávání na 1. stupni

Tento stupeň by měl svým pojetím usnadňovat přechod žáků z předškolního vzdělávání do pravidelného, povinného a systematického vzdělávání. Je založeno na respektování, poznávání a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů nebo možností každého žáka. Vzdělávání svým charakterem a uplatněním přiměřených metod motivuje žáky k dalšímu učení. Vede je k učební aktivitě a vlastnímu poznání, že je možné objevovat, tvořit, hledat a nalézat vhodnou cestu k řešení problémů (Balada, 2006, s.12).

Základní vzdělávání na 2. stupni

Uvedené vzdělávání pomáhá žákům získat dovednosti, vědomosti a návyky, kvůli kterým jsou schopni se samostatně učit a utvářet hodnoty a postoje. Toto má vést ke kultivovanému a uvážlivému chování, zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností občana. Pojetí základního vzdělávání na 2. stupni je budováno na provázanosti vzdělávání a života školy se životem mimo školu, na vyšších učebních možnostech žáků a na širokém rozvoji zájmů žáků. To umožňuje využívat náročnější metody práce, nové způsoby poznávání

a nové zdroje, zadávat skupinové a dlouhodobé úkoly nebo projekty a přenášet na žáky větší odpovědnost ve vzdělávání i v organizaci života spojené se školou (Balada, 2006, s.12).

V průběhu docházky na základní školu žáci postupně získávají osobnostní kvality a ty jim umožňují pokračovat ve studiu, zdokonalovat se v profesi, kterou si zvolili, a během celého života se dále a více vzdělávat a podle svých možností a kvalit si aktivně vytvářet společenský život (Jeřábek, Tupý, 2006, s. 22).

Střední vzdělávání

Střední školy poskytují mladým lidem vědomosti, dovednosti a kompetence nezbytné pro další studium na vysokých a vyšších odborných školách, pro výkon povolání nebo skupiny povolání, které jim umožňují se kvalifikovaně uplatnit na trhu práce. Zároveň se rozvíjejí jejich všeobecné vědomosti, dovednosti a klíčové kompetence potřebné pro jejich soukromý, občanský a pracovní život nebo pro další vzdělávání (Střední vzdělávání, 2021).

Střední vzdělávání má všeobecný nebo odborný charakter a je ukončeno maturitní zkouškou, závěrečnou zkouškou nebo výučním listem. Vykonává se v gymnáziu, středních odborných školách, středních odborných učilištích a konzervatořích (Střední vzdělávání, 2021).

Vzdělávací cesta žáka je určena rámcovými vzdělávacími programy, které definují cíle, obsah a podmínky vzdělávání. Na jejich základě školy zpracovávají vlastní školní vzdělávací program, který zohledňuje záměry a specifické podmínky školy (Střední vzdělávání, 2021).

Vysokoškolské vzdělávání

Vysoké školy stojí na nejvyšším bodu vzdělávací soustavy v České republice. Jsou vrcholnými středisky vzdělanosti, tvůrčí činnosti, nezávislého poznání a mají hlavní úlohu v rozvoji společnosti (Petr, Kalabis, 2008, s. 1).

Počátečním předpokladem pro vstup do pomaturitního (terciárního) vzdělávání je úspěšné složení maturitní zkoušky na jakémkoliv typu střední školy. Pro zahájení studia na vysoké škole není překážkou ani věk nebo zdravotní stav (Petr, Kalabis, 2008, s. 1).

Všeobecným cílem vysokoškolského vzdělávání je poskytnout studentům odpovídající profesní kvalifikaci, připravit je na výzkumnou práci, přispívat k rozvoji občanské společnosti, podílet se na celoživotním učení a rozvíjet mezinárodní spolupráci (Terciární vzdělávání, 2021).

Vyšší odborné vzdělávání je chápáno spíše jako profesní. Prohlubuje znalosti a dovednosti studenta získané ve středním vzdělávání a poskytuje odborné vzdělávání a přináší praktickou přípravu pro výkon náročnějších činností (Terciární vzdělávání, 2021).

Vysokoškolské vzdělávání neboli terciární vzdělávání se uskutečňuje na vysokých školách. Má třístupňovou strukturu, tvořenou těmito studijními programy:

- bakalářský studijní program (3–4 roky),
- magisterský studijní program (1–3 roky), resp. 4–6 let v případě programů nenavazujících na bakalářský program – nestrukturované studium,
- doktorský studijní program (3–4 roky) (Terciární vzdělávání, 2021).

Vysoké školy jsou rozdělené na veřejné, státní a soukromé. Dle vysokoškolského zákona se člení na univerzitní a neuniverzitní. **Univerzitní** se realizují ve všech třech typech studijních programů. V souvislosti s tím mají vývojovou a inovační, výzkumnou a vědeckou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost. **Neuniverzitní** studium se uskutečňuje především v bakalářských, případně i magisterských studijních programech. Tyto vysoké školy se nečlení na fakulty. Většinou je důvodem jednodušší organizační struktura (Petr, Kalabis, 2008, s. 2).

Státní vysoké školy jsou pouze dvě a s jejich pomocí stát uskutečňuje svůj zájem na kvalifikovaných osobách v bezpečnostní oblasti. Jedná se o Policejní akademii ČR v Praze a Univerzitu obrany v Brně. Základní rozdíl oproti veřejným nebo soukromým školám (viz dále) je neuplatňování samosprávného principu (Petr, Kalabis, 2008, s. 3).

Veřejné vysoké školy jsou nejpočetnější. Jde např. o Karlovu univerzitu v Praze, Masarykovu univerzitu v Brně nebo Technickou univerzitu v Ostravě a jsou zřizovány zákonem. Všechny tradiční vysoké školy spadají do této kategorie, a to znamená, že většina významnějších odborníků působí na nich (Petr, Kalabis, 2008, s. 3–4).

Soukromé vysoké školy poskytují specializované vzdělání v jednotlivých oborech, a tím dávají dobrý základ pro prakticky okamžité zapojení se do pracovního prostředí. Tyto školy jsou zpoplatněny a obvykle realizují bakalářské studijní programy. Zásadní nevýhodou tohoto typu je obecně přijatý názor, že tento typ vysokých škol vykazuje nižší kvalitu poskytovaného vzdělávání (Petr, Kalabis, 2008, s. 3–4).

Počty žáků ve školním vzdělávání v roce 2019/2020

V základním vzdělávání se vzdělávalo 95,7 % žáků na základních školách (952 946 žáků, z toho na 1. stupni základních škol 563 346 žáků a na 2. stupni základních škol 389 600 žáků). Přibližně 10,5 tis. žáků z páté a sedmé třídy přešlo před zahájením školního roku do oborů víceletých gymnázií a konzervatoří. Celkem 4,3 % žáků plnilo povinnou školní docházku ve víceletých oborech gymnázií a konzervatoří (tj. 42 311 žáků rozdělených do 1.–2. ročníku šestiletých gymnázií, 1.–4. ročníku osmiletých gymnázií a 1.–4. ročníku osmiletých konzervatoří). Zbylí žáci (0,02 %, tj. 236 žáků) navštěvovali kurzy k získání základního vzdělání (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 87).

Ve středním vzdělávání bylo 363 385 žáků, z toho přibližně 89 tis. v oborech středního vzdělání a středního vzdělání s výučním listem a zhruba 273 tis. žáků v oborech středního vzdělání s maturitní zkouškou. Mezi tyto žáky nejsou započítáni ti, kteří plnili povinnou školní docházku v nižším stupni víceletých gymnázií (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 87).

V oborech víceletých gymnázií (v ročnících odpovídajících střednímu vzdělávání) se vzdělávalo 40 086 žáků. U oborů víceletých gymnázií se jako nově přijatí označují žáci 3. ročníku šestiletých a 5. ročníku osmiletých gymnázií, tedy žáci nejnižšího ročníku odpovídajícího střednímu vzdělávání (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 87).

Ve středním vzdělávání se přibližně 7 tis. žáků (1,9 %) vzdělávalo v jiné formě než denním vzdělávání (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 87).

V nástavbovém a zkráceném studiu se vzdělávalo 18 456 žáků a z toho bylo 73,3 % v nástavbovém studiu (13 520). V těchto typech studia jsou nejvíce zastoupeny jiné formy vzdělávání než denní, to znamená, že celkově se v nich vzdělávala téměř polovina žáků (8 991 žáků, tedy 48,7 %), což se na žádné jiné vzdělávací úrovni nenachází (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 89).

V konzervatořích se vzdělávalo jen 3 522 žáků, a to z toho důvodu, že konzervatoře jsou nejméně zastoupeným druhem škol v České republice. Do této úrovně také nejsou započítáni žáci, kteří plní v konzervatořích povinnou školní docházku (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 89).

Vyšší odborné vzdělávání se v České republice uskutečňuje na vyšších odborných školách, tam studovalo 17 954 studentů. Na rozdíl od středních škol a konzervatoří se značná část z nich vzdělávala v jiné formě vzdělávání než denní (38,1 %) (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 89).

Na vysokých školách v roce 2019/20 studovalo 288 915 studentů. Přibližně 170 tis. v bakalářských studijních programech, 31 tis. v „dlouhých“ magisterských programech, 69 tis. v navazujících magisterských programech a zhruba 21 tis. v doktorských studijních programech. Více než pětina z celkového počtu studentů realizovala svoje studium v kombinované nebo distanční formě studia (66 010 studentů, což je 22,8 %) (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 89).

Je třeba poznamenat, že součet studentů jednotlivých úrovní nedává celkový počet studentů na vysokých školách, protože studenti vysokých škol mohou souběžně studovat programy různých úrovní (např. bakalářský a „dlouhý“ magisterský) (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 89).

Tabulka 1: Souhrnná data za Českou republiku – nově přijatí, děti/žáci/studenti a absolventi ve školním/ akademickém roce 2019/2020 – podle úrovně vzdělání

	Nově přijatí ⁽¹⁾			Děti/žáci/studenti			Absolventi za školní rok 2018/19		
	celkem	v tom forma vzdělávání		celkem	v tom forma vzdělávání		celkem	v tom forma vzdělávání	
		denní	ostatní		denní	ostatní		denní	ostatní
Celkem	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Předškolní vzdělávání	-	-	x	369 482	369 482	x	x	x	x
v tom									
mateřské školy	115 007	115 007	x	364 909	364 909	x	x	x	x
přípravné třídy ZŠ	-	-	x	4 377	4 377	x	x	x	x
přípravný stupeň ZŠ speciální	-	-	x	196	196	x	x	x	x
Základní vzdělávání	106 625	106 625	x	995 493	995 402	91	94 678	94 678	x
v tom									
základní školy – 1. stupeň	106 625	106 625	x	563 346	563 346	x	-	-	x
základní školy – 2. stupeň	-	-	x	389 600	389 600	x	84 172	84 172	x
obory 6letých gymnázií (nižší ročníky odpovídající PŠD)	x	x	x	4 883	4 883	x	2 229	2 229	x
obory 8letých gymnázií (nižší ročníky odpovídající PŠD)	x	x	x	37 114	37 114	x	8 188	8 188	x
obory 8letých konzervatoří (nižší ročníky odpovídající PŠD)	x	x	x	314	314	x	89	89	x
kurzy k získání základního vzdělání ⁽²⁾	x	x	x	236	145	91	x	x	x
Střední vzdělávání celkem	104 551	103 021	1 530	363 385	356 626	6 759	74 363	73 145	1 218
střední vzdělávání	942	934	8	2 719	2 697	22	646	635	11
střední vzdělávání s výučním listem	31 308	30 912	396	86 793	85 074	1 719	20 203	19 643	560
střední vzdělávání s maturitní zkouškou	72 301	71 175	1 126	273 873	268 855	5 018	53 514	52 867	647
v tom									
obory gymnázií	22 779	22 744	35	88 728	88 484	244	21 038	20 979	59
4leté	12 362	12 327	35	48 642	48 398	244	11 453	11 394	59
6leté (vyšší ročníky odpovídající střednímu vzdělávání) ⁽³⁾	2 229	2 229	-	8 485	8 485	-	1 867	1 867	-
8leté (vyšší ročníky odpovídající střednímu vzdělávání) ⁽³⁾	8 188	8 188	-	31 601	31 601	-	7 718	7 718	-
ostatní obory bez gymnázií	49 522	48 431	1 091	185 145	180 371	4 774	32 476	31 888	588
Nástavbové a zkrácené studium	10 291	5 733	4 558	18 456	9 465	8 991	5 114	2 287	2 827
v tom									
nástavbové studium	7 010	4 666	2 344	13 520	8 359	5 161	2 577	1 601	976
zkrácené studium pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou	1 590	77	1 513	2 946	105	2 841	1 409	66	1 343
zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem	1 691	990	701	1 990	1 001	989	1 128	620	508
Vzdělávání v konzervatořích	663	628	35	3 522	3 298	224	347	313	34
v tom									
obory 8leté konzervatoře (vyšší ročníky) ⁽⁴⁾	89	89	x	265	265	x	35	35	x
obory 6–7leté konzervatoře	574	539	35	3 257	3 033	224	312	278	34
Vyšší odborné vzdělávání	7 687	4 972	2 715	17 954	11 117	6 837	4 056	2 721	1 335
Vysokoškolské studium⁽⁴⁾	57 119	49 324	7 807	288 915	224 906	66 010	64 186	48 987	15 259
z toho v programech									
bakalářských	53 072	44 926	8 160	170 283	134 534	36 456	32 516	25 487	7 044
magisterských	6 553	6 199	354	30 878	29 227	1 655	4 564	4 336	228
magisterských navazujících	27 185	19 908	7 307	68 946	49 085	20 311	24 863	18 436	6 449
doktorských	4 161	3 409	752	20 919	13 230	7 723	2 302	760	1 542

Zdroj: II Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávání v ČR, 2013, s. 88

2.2 Organizace vzdělávání

Česká vzdělávací soustava je výrazně decentralizovaná a je tvořená školami a školskými zařízeními. Je řízena z velké části regionálními celky a jen velmi malá část škol či školských zařízení je řízena centrálně. V těchto případech se jedná pouze o školy a školská zařízení pro děti, žáky či studenty se speciálními vzdělávacími potřebami. Malá část základních škol je pak řízena soukromými nebo církvemi zřizovateli (Zřizovatel školy a školského zařízení, 2021).

Příklad zřizovatelů základních škol

2 Přehled o počtech základních škol řízených jednotlivými zřizovateli

Zřizovatel	Počet škol
MŠMT	50
Kraj	306
Obec anebo svazek obcí	3635
Církev	42
Soukromá osoba	113

Zdroj: III Zřizovatel školy a školského zařízení, 2021

3 Přehled variant zřizovatelů (veřejné školy)

Územně samosprávný celek	Zřizovatel
Obec (jestliže existuje Rada obce)	Rada obce
Obec (jestliže neexistuje Rada obce)	Dělbba mezi starostou a zastupitelstvem
Svazek obcí	Orgán vymezený stanovami
Městská část Prahy	Rada městské části
Kraj	Rada kraje
Hlavní město Praha	Rada hlavního města

Zdroj: IV Zřizovatel školy a školského zařízení, 2021

Většinu středních škol v Praze zřizuje hl. m. Praha. Další, kdo může zřizovat školy je soukromý sektor, církev, MŠMT a jednu střední odbornou školu zřizuje městská část (Školství a volný čas, 2021).

Většina vyšších odborných škol na území hl. m. Prahy vznikla při středních školách. Vyšší odborné školy vzdělávají studenty v široké nabídce oborů, akreditovaných MŠMT, a to převážně s ekonomickým, zdravotnickým, technickým, sociálním a pedagogickým zaměřením (Školství a volný čas, 2021).

Vysoké školy jsou zřizovány podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (Zákon č. 111/1998..., 2010).

Soukromé vysoké školy zřizuje právnická osoba, která dostala souhlas ministerstvem školství. Právnická osoba, která dostala oprávnění, si musí zajistit finanční prostředky pro vzdělávací a tvůrčí činnost, ale ministerstvo školství může poskytnout dotaci na stipendia (§ 91 odst. 2 písm. e), podle § 91 odst. 3) (Zákon č. 111/1998..., 2010).

Veřejné vysoké školy se zřizují podle § 5 – § 6 téhož zákona (Zákon č. 111/1998..., 2010).

Státní vysoké školy jsou zřízené zvláštním zákonem podle § 94–95 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů v oprávnění ministerstva vnitra a ministerstva obrany (Zákon č. 111/1998..., 2010).

Finance

Ministerstvo provedlo za použití republikových normativ rozpis přímých neinvestičních výdajů, rozpočtovaných na rok 2019. K lednu toho roku byl upraven rozpis normativ o cílenou podporu společného vzdělávání (na základě skutečného počtu poskytovaných podpůrných opatření ve školách a školských zařízeních v kraji) (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 16).

Podle ustanovení § 161 školského zákona jako výši výdajů připadajících na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných kraji, obcemi nebo dobrovolnými svazky obcí, stanovilo ministerstvo republikové normativy na kalendářní rok. (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 16).

Celkový objem těchto finančních prostředků na přímé výdaje na vzdělávání dosáhl výše 127 439 935,83 tis. Kč. Část byla pro školy zřizované obcemi a dobrovolnými svazky obcí (87 164 786,93 tis. Kč) a část pro školy zřizované kraji (40 275 148,90 tis. Kč) (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 16).

Právnícké osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení dostaly rozpis a určité finanční prostředky za pomoci krajských normativů, které provedly krajské úřady a Magistrát hl. m. Prahy. Krajské normativy jsou upraveny vyhláškou č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 16).

Ke konci roku 2019 byl poskytnut finanční prostředek (ve výši 1 986 134,37 tis. Kč) 138 církevním právním subjektům vykonávajícím činnost školy a školského zařízení, z toho byla provozní dotace ve výši 1 872 517,61 tis. Kč (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 17).

Veřejným vysokým školám je poskytován příspěvek ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, vývojovou a inovační, uměleckou, výzkumnou nebo další tvůrčí činnost, dotace zejména na ubytování a stravování studentů a dotace na rozvoj vysoké školy (Výroční zprávy o stavu..., 2013, s. 17).

3 Evaluace a hodnocení

V obsahu těchto pojmů jsou rozdíly. Není možné je zaměňovat, tedy používat pojem evaluace namísto hodnocení. Vysvětlíme si rozdíly a řekneme si, proč nemůžeme používat pojem evaluace na místo hodnocení. Hodnocení se také může lišit na různých školách.

3.1 Evaluace

Evaluace je v překladu z angličtiny něco ve smyslu *určení hodnoty, ocenění*. Původ termínu pochází z latiny, sloveso *valere* označuje, jak být *silný, mít platnost, závažnost*. Toto přirovnání je však moc jednoduché a nemůže vystačit. Navíc se může stát, že evaluace se bude chápat zjednodušeně a vnímat jako hodnocení, což není možné (Seberová, 2008, s. 9).

Evaluace je systematický proces, cíleně zaměřený na určování a posuzování hodnoty dopadu programů, procesů, institucí, intervencí nebo služeb a jejich účastníků. Klíčovým záměrem je změna ve vzdělávacím procesu (Miller, Němejc, 2014, s. 6).

Evaluace je ve vzdělávání obvykle chápána jako systematické zkoumání hodnoty či kvality vzdělávacího programu nebo jeho dílčích částí. Poskytuje vyvozování o celkové efektivitě studia a o edukativním potenciálu vzdělávacího zařízení. Výsledkem je určení efektivit a hodnoty vzdělávacího programu (Evaluace jako nástroj..., 2021).

Z tohoto vyplývá, že evaluace je systematický, plánovitý, cíleně řízený a objektivní proces. Sbírá a analyzuje informace podle předem stanovených kritérií a posuzuje nebo zkoumá kvality, hodnoty, efektivitu jevů a procesy školní reality (Seberová, 2008, s. 10).

3.2 Pedagogická evaluace

Hodnocení je činnost učitele, který zjišťuje žákovy znalosti, dovednosti a postoje podle toho, ve které etapě vzdělávání se pohybuje. Formuluje cíle a zavádí různá opatření, která budou žáka stimulovat tak, aby jich dosáhl. Učitelův cíl je posoudit výsledky výuky ve vztahu k plánovanému cíli a rozvíjet tak osobnost žáka (Kratochvílová, 2011, s 21).

Žáci, kteří prožívají ve škole neúspěch získat výbornou známku, jsou po určité době demotivováni, dochází k poklesu úsilí a aspirace¹. Tento proces povede s velkou pravděpodobností k dalšímu neúspěchu a známky jsou pak pro žáky percipovány² jako tresty (Čapek, 2010; Dařílek, Kusák, 1998).

Hodnocení ovlivňuje motivaci a učení studentů

Jelikož existuje bohatá škála používaných metod, může to významně ovlivnit platnost a objektivitu hodnocení o výkonech jedinců. Hovoří se o metodách školního hodnocení, metodách zkoušení a klasifikace anebo metodách didaktické diagnostiky (Malach, 2009, s. 44).

V procesu vyučování jsou používány především tyto metody:

- Ústní zkoušení (jedním učitelem či komisní zkoušení)
- Písemná zkouška
- Didaktický test (včetně jeho počítačové prezentace)
- Hodnocení výsledku činnosti žáka (výkresu, výrobku, rysu, protokolu o měření atd.)
- Výkonová, praktická zkouška
- Rozhovor, interview
- Pozorování (individuální nebo skupinové práce)
- Dotazník

Nově se k nim zařazují např. portfolio, škálování, sebehodnocení, hodnocení studentů navzájem, závěrečné projekty nebo kooperativní skupinová zkouška (Malach, 2009, s. 44).

¹ Aspirace – snaha, usilování, touha

² Percipovat – vnímat, všimnout si, přijímat

Hodnocení – hromadná výuka

Hodnocení žáků je vždy spojeno s cílovou kategorií, tj. s cíli vyučování. Cíle výuky neboli vzdělávací cíle jsou formulovány ve vzdělávacím programu konkrétní školy a podrobněji rozpracovány a konkretizovány z hlediska jednotlivých vyučovacích předmětů, ročníků i tematických celků. Postupnou konkretizací stanovených vzdělávacích cílů se učitel dopracovává ke konkrétním dílčím cílům, kterých se snaží s žáky dosáhnout. Vhodně formulované dílčí cíle usnadní učiteli si ujasnit, jak budou zjišťovány výsledky a jak budou hodnoceny různé úrovně výsledků žáků (Kolář, Šikulová, 2005, s. 26).

Formativní hodnocení je zaměřené na podporu efektivního učení žáků. Dosahuje toho tím, že je podávána zpětná vazba jak žákovi, tak i učiteli a je možné, aby zpětnou vazbu poskytl jedinec sám sobě, nebo žáci sobě navzájem. Učitel slouží zpětná vazba jako zdroj informací, která mu v budoucnu pomůže lépe vycházet vstříc potřebám žáků. Dále poskytuje informace, jaká metoda může žákovi pomoci, aby učivo lépe pochopil, nebo podporuje dosažení společného cíle (učitele a žáka), jak dosáhnout co nejefektivnějšího učení (Kolář, Šikulová, 2005, s. 32).

Finální (sumativní, shrnující) hodnocení vymezuje úroveň dosažených znalostí v určitém časovém momentu. Obvykle je prováděno na konci určitého období vyučování, jako jsou známky na vysvědčení nebo výsledky zkoušek (Kolář, Šikulová, 2005, s. 32).

4 Rozdíl mezi hodnocením a evaluací

Hodnocení (neřízené hodnocení)	Evaluace (řízené hodnocení)
<i>Jako běžné posuzování a reflexe</i>	<i>Jako systematická evaluace</i>
Kritéria: nejsou explicitně vymezena; indikátory výkonu nejsou stanoveny a nejsou sdíleny školní komunitou; nejasná hodnotící kritéria	Kritéria: vymezena explicitně a sdílena; jsou jasně formulovány cíle, indikátory kvality výkonu, hodnotící kritéria
Proces/evaluační plán: není jasně stanoven, neplánovaný, nepravidelný, neřízený, nekontrolovaný	Proces/evaluační plán: jasně stanoven podle cílů, strukturovaný s předem danými úkoly a zodpovědnostmi, plánovaný, řízený, kontrolovaný
Metody: nejsou předem stanoveny, nekonzistentní, bez kontroly validity a reliability, nahodilý sběr dat, základem jsou náhodné zkušenosti, analýza dat probíhá bez stanovených kritérií	Metody: jsou jasně určeny zdroje dat, které jsou cíleně sbírány a analyzovány podle daných kritérií, provádí se triangulace metod s kontrolou jejich validity a reliability
Závěry: subjektivní, spočívají na dojmech a míněních, nejsou dokumentovány, nevypracovává se závěrečná zpráva, inovace jsou navrhovány nahodile a bez systematické implementace	Závěry: relativně objektivní, vychází z široké databáze různorodých hledisek, jsou dokumentovány v závěrečné zprávě, jsou navrhovány a systematicky zaváděny inovace

Zdroj: Seberová, 2008, s. 11

4 Poradenství

Kariérové poradenství by mělo reagovat na aktuální koronavirovou situaci v oblastech jako vzdělávání a trh práce. Mělo by přinést náměty, jak s neznámou situací pracovat, a to nejen žákům základních a středních škol (Podzimní série webinářů..., 2001).

Šetření o uplatnění absolventů na webových stránkách Infoabsolvent (www.infoabsolvent.cz) ukazuje, že jedinci ve věkové kategorii mezi 20 a 29 lety nepracují v oboru, ve kterém sudovali (39 % vyučených, 40 % maturantů). Pokud budou dlouhodobé neshody pracovního uplatnění absolventů se zvoleným oborem vzdělání pokračovat, bude význam kariérového poradenství ve školách více a více podtrhován (Podzimní série webinářů..., 2001).

Postupně přibývá středních škol, které obsazují pozice kariérových poradců, zařazují aktivity kariérového poradenství do školních akčních plánů i pro nadcházející období a spolupracují s partnery, působícími v této oblasti (Podzimní série webinářů..., 2001).

Podle vyhlášky 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, jsou poradenské služby poskytovány ve školách a školských zařízeních žákům, studentům a jejich zákonným zástupcům (Vyhláška 72/2005 Sb...., 2013).

Škola nebo školské poradenské zařízení musí předem srozumitelně informovat žáka, popřípadě jeho zákonného zástupce o všech podstatných informacích, které poradenské služby poskytují (například o rozsahu, trvání, cílech a postupech), o prospěchu, všech předvídatelných důsledcích, které mohou nastat z poskytování poradenské služby, ale i možných následcích, pokud by služba nebyla poskytnuta (Vyhláška 72/2005 Sb...., 2013).

5 Školní poradenská pracoviště

Tato pracoviště jsou zřizována na školách a slouží k poskytování poradenských a konzultačních služeb pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy. Pracoviště jsou zřizována tak, aby poskytovala důvěrné jednání a byla zaručena ochrana osobních dat klientů. Za poskytování poradenských služeb zodpovídá ředitel školy, eventuálně jím pověřený zástupce ředitele (Školní poradenská pracoviště, 2021).

Pracoviště je vedeno speciálním pedagogem nebo školním psychologem, který se společně s ostatními odbornými pracovníky, třídními učiteli a vedením školy podílí na přípravě a naplňování Programu zabezpečování pedagogicko-psychologického poradenství, které je poskytované na škole. Program by měl odrážet specifika konkrétní školy i regionu a zajistit spolupráci s ostatními zařízeními, která poskytují speciálně pedagogické, preventivně – výchovné a pedagogicko-psychologické služby, ale i dalšími subjekty, které poskytují poradenské služby (Hloušková, 2004, s. 15).

V rámci školního poradenského pracoviště jsou vykonávány funkce školního psychologa nebo školního speciálního pedagoga, školního metodika prevence, výchovného a kariérového poradce, popřípadě asistenta speciálního pedagoga (Hloušková, 2004, s. 15).

6 Školní poradenská zařízení

Školská poradenská zařízení (ŠPZ) zajišťují pro děti, žáky, studenty a jejich zákonné zástupce pro školy a školská zařízení informační, poradenskou, metodickou a diagnostickou činnost a poskytují i odborné pedagogicko-psychologické a speciálně pedagogické služby. Poskytují preventivní výchovnou péči a napomáhají při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a pomáhají pro přípravu na budoucí povolání (Školská poradenská zařízení, 2021).

Mezi ŠPZ patří:

- Pedagogicko-psychologická poradna (PPP) – poskytuje odbornou pedagogickou a psychologickou péči a konzultace žákům, rodičům, zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům mateřských, základních a středních škol (Školská poradenská zařízení..., 2015).
- Speciálně pedagogické centrum (SPC) – poskytuje služby v oblasti speciálně-pedagogické, psychologické a sociální. Jejich zaměření je pomoci dětem se zdravotním postižením. Nabízí školám metodickou podporu a poradenství zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům (Školská poradenská zařízení..., 2015).
- Středisko výchovné péče (SVP) – je součástí preventivně výchovné péče. Tato výchovná péče spočívá v poskytování poradenských speciálně-pedagogických a psychologických služeb dětem, u kterých je pravděpodobnější, že budou mít poruchu chování nebo mají rozvinuté projevy poruch chování (Školská poradenská zařízení..., 2015).

6.1 Pedagogicko-psychologické poradny (PPP)

Pedagogicko-psychologické poradny (PPP) se podílejí na vzdělávacím procesu, a to zvláště v těch případech, kdy je tento vzdělávací proces nějakým způsobem zkomplikovaný. Hlavní součástí činnosti PPP je přímá práce s dětmi, žáky škol a školských zařízení ve věku od 3 let do ukončení středního nebo vyššího odborného vzdělání a s jejich rodiči formou individuální nebo skupinové péče (Školská poradenská zařízení, 2021).

Problematika je velmi rozsáhlá a lze ji rozdělit na obtíže ve vzdělávání či vyučovacím procesu nebo na oblast výchovných problémů. Setkáme se ale i s mnoha dalšími otázkami, problémy, které si rodiče, dospívající nebo různé instituce mohou klást (Pešová, Šamalík, 2006, s. 12).

Je důležité vědět, že na jednotlivých pracovištích je nezbytná určitá specializace. Na druhé straně je však stejně podstatné, aby psycholog, který pracuje s dětmi znal alespoň v základech i problematiku, jež se nevyskytuje přímo na jeho pracovišti. Pak by měl umět zvolit správný postup při poradenství, který může spočívat například v odeslání na příslušné specializované pracoviště (Pešová, Šamalík, 2006, s. 13).

PPP poskytují i kariérové poradenství a účastní se činností v oblasti prevence rizikového chování u dětí a mládeže nebo napomáhají při rozvoji pedagogicko-psychologických kompetencí učitelů (Školská poradenská zařízení, 2021).

Psycholog, který pracuje ať už v pedagogicko-psychologické poradně, nebo ve speciálně-pedagogickém centru, musí mít dobré znalosti v psychologii a znát specifikace jednotlivých vývojových období (Pešová, Šamalík, 2006, s. 11).

7 Pracovníci školního poradenství

7.1 Výchovný poradce

Výchovný poradce je obvyklým poskytovatelem poradenských služeb na základních a středních školách. Výchovný poradce musí být v současné škole především učitel, který má respekt jak u kolegů, žáků, tak u rodičů (Knotová, 2014, s. 29).

Aby byl výchovný poradce dobře kvalifikovaný a mohl vykonávat svou funkci, musí mít studium dané vyhláškou č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků (§ 8 vyhlášky) (Knotová, 2014, s. 29).

Jeho práce kromě kariérového poradenství spočívá v tom, aby poskytl informace, které má k dispozici, zapůjčil informační materiály (získané ze středních škol, učilišť nebo podniků) nebo pomohl s vyplněním přihlášky (Mertin, 2000, s. 38).

7.2 Školní psycholog

Školní psychologové nacházejí uplatnění v českých školách již desítky let. Velmi brzy (v roce 1989) se česká odborná psychologická veřejnost začala zajímat přímo o školní psychologii. Objevují se zmínky o psychologických službách, které jsou nabízeny školám, přesněji řečeno dětem školního věku, zejména se zaměřením na jejich výchovné a výukové problémy (Knotová, 2014, s. 54).

Označení školní psycholog nepřísluší jen těm, kteří pracují přímo ve školách a jsou tedy dětem a všem lidem ve škole nejbliže. Jsou to také poradenští psychologové, kteří nepracují na konkrétní škole. Nicméně poskytují své služby hlavně školám a zaměřují se na výchovné a výukové problémy žáků (Knotová, 2014, s. 54).

Školní psycholog určuje nejen příčiny problémů, ale snaží se o navození změny, která povede k naučení dítěte zvládat svoje problémy, měnit je nebo alespoň zmírnit jejich symptomy (Školská poradenská zařízení, 2021).

Běžně se zabývají jednotlivými formami reedukace a terapie dětí se specifickými poruchami učení. Podílejí se na integraci (začlenění) dětí se zdravotním postižením a pomáhají dětem v náročných životních situacích. Jejich spektrum nabídky individuální práce s žákem je závislé na profesním vzdělání a praxi konkrétního školního psychologa a proměňuje se i v závislosti na typu školy (ZŠ, SŠ apod.) (Školská poradenská zařízení, 2021).

Školní psycholog poskytuje

- provádění diagnostické činnosti zaměřené
 - na osobnostní a intelektové charakteristiky žáků, na poruchy chování a učení,
 - na výukové obtíže,
 - na styly učení, na školní selhávání a na výchovné problémy a patologické jevy;
- zabývání se adaptačními problémy, vztahovými problémy, problémy spojenými s volbou profese (Školská poradenská zařízení, 2021);
- diagnostiku a depistáž
 - depistáž poruch učení u zápisu do prvních tříd, diagnostika při problémech žáků, zjišťování sociálního klimatu ve třídě;
- konzultační, poradenskou a intervenční práci
 - krizová intervence, péče o integrované žáky, kariérové poradenství apod.;
- metodickou práci a vzdělávací činnosti
 - pracovní semináře pro učitele, metodická pomoc třídním učitelům, účast na poradách, koordinace poradenských služeb, besedy (Knotová, 2014, s. 55).

7.3 Školní metodik prevence

Školní metodik prevence se na našich školách objevil ve druhé polovině devadesátých let 20. století a od té doby jeho práce prošla velkou přeměnou. Na počátku byl nazýván jako *protidrogový preventista* a mnohdy jeho práci vykonával výchovný poradce současně s ním. Po roce 2000 se rozsah činnosti začal rozlišovat a předmětem práce se nestala jen protidrogová prevence, ale také prevence sociálně patologických jevů. S touto změnou bylo školám nabídnuto, aby se od sebe výkon činností školního metodika prevence a výchovného poradce oddělil a vykonávali je dva učitelé, kteří budou v těsné spolupráci (Knotová, 2014, s. 51).

Metodik se zabývá prevencí, konkrétně v oblasti sociálně patologických jevů³. Zajišťuje koordinační, poradenskou a metodickou činnost v problematice prevence rizikového chování, jako je např.:

- šikana,
- užívání návykových a psychotropních látek,
- záškoláctví, agresivita,
- rizikové sexuální chování, rizika školního neúspěchu aj (Školní metodik prevence, 2021).

Zvyšuje všeobecnou informovanost mezi rodiči, učiteli a žáky tak, aby se co nejlépe předcházelo vzniku těchto jevů. Je v těsné spolupráci s třídními učiteli a vypomáhá s bezpečným a zdravým klimatem ve třídě a ve škole. Věnuje se vyhodnocování varovných signálů, které jsou spojené s možností výskytu určitého rizikového chování a poskytuje poradenskou činnost, aby se dalo co nejlépe tomuto rizikovému chování, předejít. Organizuje i přednášky a besedy spojené s uvedenou problematikou (Školní metodik prevence, 2021).

³ Chování jedince, které vede k poškozování zdraví, prostředí, ve kterém žije a pracuje. Je charakteristické nezdravým životním stylem, porušování nebo nedodržování sociálních norem, zákonů nebo etických hodnot (Sociálně patologické jevy, 2021).

PRAKTICKÁ ČÁST

8 Úvod praktické části

Praktická část této bakalářské práce se zaměřuje na rozdíly názorů respondentů, kteří mají nejvyšší dosažené střední nebo vysokoškolské vzdělání. Má zjistit, jaký názor na školní vzdělávání mají lidé, kteří prošli střední nebo vysokou školou, jestli znají poradenství nebo je využili pro další část jejich života. Mohou si tím uvědomit, zda pro ně bylo správné pokračovat či nepokračovat v tom, co vystudovali.

9 Organizace průzkumu

Cílem průzkumu bylo porovnat rozdíly mezi respondenty, kteří mají maximální střední vzdělání nebo vysokoškolské vzdělání. Věnuje se poznatkům a zkušenostem spojeným s jejich nejvyšším dosaženým vzděláním, představám o kvalitní škole a zkušenostem s poradenstvím. Pomocí rozhovoru bylo zjišťovat odpovědi potřebné k analýze jejich předchozího vzdělávání a současných představ.

Následující témata posloužila ke stanování možných závěrů.

- Jak respondenti hodnotí kvalitu škol, které sami absolvovali?
- Jaké jsou rozdíly v hodnocení vzdělávání mezi skupinami respondentů s ohledem na jejich věk, vzdělání, aktuální kontakty se školstvím?
- Jaké jsou představy respondentů o kvalitní škole?
- Co od vzdělávání očekávají?
- Jaký je vztah mezi osobními zkušenostmi a představami o kvalitní škole?
- Jaké mají respondenti zkušenosti s poradenstvím a co si pod tím představují?
- Co od poradenství očekávají?

9.1 Metody průzkumného šetření

K průzkumu se mohou použít metody kvalitativního a kvantitativního přístupu. Kvalitativní přístup má za cíl získat detailní a komplexní informace o studovaném jevu. Použije se hloubkový a polostrukturovaný rozhovor. Kvantitativním přístupem se všem respondentům pokládá několik identických otázek ve stejném pořadí (Walterová, 2014, s. 13).

Jako výzkumná metoda posloužil standardizovaný strukturovaný rozhovor. Jeho prostřednictvím bylo možné s respondenty komunikovat a více zjistit jejich názory. Rozhovoru se zúčastnilo 8 respondentů. Ti byli rozděleni do dvou skupin podle jejich maximálního dosaženého vzdělání. První skupinu tvořili čtyři respondenti se středním vzděláním. Druhá skupina obsahovala také čtyři respondenty, ale s vysokoškolským vzděláním. Navíc v každé skupině byli odlišeni účastníci podle toho, zda mají vzdělání střední, střední odborné s výučním listem, nástavbové, vysokoškolské bakalářské a vysokoškolské magisterské. Byli vybíráni respondenti z řad mého okolí, ochotni pomoci při výzkumu. Jelikož momentální situace nebyla kvůli pandemii a karanténním opatřením příznivá, musely být rozhovory prováděny pomocí online stránek MS Teams, Facebook a Facebook messenger.

9.2 Otázky v dotazníku

Pohlaví

Věk

Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání? Konkrétní stupeň, obor.

V jakém roce jste ukončil/a nejvyšší dosažené vzdělání?

Moje zkušenosti se vzdáváním

Jaká byla Vaše očekávání před zahájením vzdělávání na této škole, proč jste tuto školu / obor chtěli studovat?

V čem konkrétně se lišila realita od Vašich představ?

Co v této škole bylo správné, co by se podle Vás mělo dělat jinak?

Co byste obecně změnil/a na Vaší škole? Proč?

Jak Vás škola připravila na budoucí povolání? Co chybělo ve vzdělávání pro přípravu na budoucí povolání?

Jaké bylo hodnocení na škole, kde jste studoval/a?

Kdyby se naskytla možnost, vybral/a byste si tehdy jiný obor/jinou školu? Pokud ano, jakou školu/jaký obor?

Máte nějaký kontakt s Vaší absolvovanou školou? Víte, jak to tam teď vypadá? Jste se svou školou nějak spjat/a, nebo máte užší spolupráci?

Moje představy o kvalitní škole

Jak by měla podle Vašeho názoru vypadat kvalitní škola? Proč si myslíte, že by to pomohlo?

Jak by měla podle Vašeho názoru škola žáky hodnotit? Své představy prosím zdůvodněte.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k žákům?

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k rodičům žáků?

Jak by mělo vypadat prostředí v kvalitní škole?

Jak by měla kvalitní škola připravovat žáky na život a pracovní uplatnění?

Zkušenosti s poradenstvím

Využil/a jste poradce při rozhodování, kam dál na školu nebo do práce? Jaké máte zkušenosti se školním poradenstvím?

Kdo vám ve škole pomáhal s výběrem dalšího vzdělávání nebo profese?

Jakou podporu byste při výběru školy a povolání očekávali?

Co byste změnili na poradenství pro volbu školy / povolání?

10 Vyhodnocení výsledků z rozhovorů

Skupina SŠ obsahuje čtyři respondenty.

Respondent 1: Žena, 23, střední vzdělání s maturitní zkouškou, veterinářství, 2017.

Respondent 2: Žena, 25, střední vzdělání s maturitní zkouškou, úroveň L – nástavbové studium poskytující vzdělání s maturitní zkouškou, propagace, 2015.

Respondent 3: Žena, 25, střední vzdělání s maturitní zkouškou, pedagogické lyceum, 2014.

Respondent 4: Muž, 26, střední vzdělání s výučním listem, truhlář, 2012.

S respondentkou 1 jsem se spojila přes internetový portál MS Teams a zde probíhal náš rozhovor. Ten jsem si nahrála a nakonec přepsala do dokumentu Word. S ostatními respondenty jsem se setkala osobně a vedli jsme spolu rozhovor. Rozhovory jsem také nahrála a poté přepsala do dokumentu Word.

Skupina VŠ obsahuje čtyři respondenty.

Respondent 1: Žena, 28, vysokoškolské bakalářské vzdělání, zdravotní sestra, 2017.

Respondent 2: Žena, 26, vysokoškolské bakalářské vzdělání, sociální pedagogika, 2017.

Respondent 3: Muž, 28, vysokoškolské magisterské vzdělání, inženýr, 2017.

Respondent 4: Žena, 25, vysokoškolské magisterské vzdělání, sociální pedagogika, 2019.

S respondentkou 1 jsem domluvila spojení přes internetovou stránku Facebook. Rozhovor jsem nahrála a poté přepsala do dokumentu Word. Respondentka 2 své odpovědi nahrála jako hlasovou zprávu, tu jsem následně přepsala do dokumentu Word. Respondenti 3 a 4 své odpovědi poslali napsané v dokumentu Word a po následném přečtení odpovědí jsem se doptávala, pokud uvedené odpovědi nestačily.

Moje zkušenosti se vzděláváním – tato část se věnuje otázkám, které se týkaly zkušeností respondentů se vzděláváním. Vyhodnocením odpovědí se zjišťovalo, jak by svoji školu ohodnotili.

Jaká byla Vaše očekávání před zahájením vzdělávání na této škole, proč jste tuto školu / obor chtěli studovat?

Skupina SŠ

Respondenti se shodli na tom, že se chtěli více vzdělávat a rozvíjet se v oboru, který si sami vybrali. Respondent 4 byl jediný, který zmínil, že chtěl jít zároveň na školu, kterou zvládne bez problémů.

Skupina VŠ

Respondenti měli taková očekávání, že se budou vzdělávat podle svého zájmu, naučí se něco nového, rozšíří si obzory a po vystudování budou moci pracovat tam, kde je to bude bavit. Respondent 2 navíc očekával, že ho škola dobře připraví, a respondent 3 očekával, že škola, kterou si vybral, bude obtížná.

Rozdíly mezi skupinami

Někteří respondenti z obou skupin se shodli, že se budou více vzdělávat, naučí se to, co chtějí, a budou se rozvíjet v oboru, který si vybrali. Jeden respondent ze skupiny VŠ navíc očekával, že ho škola připraví na pracovní život.

V čem konkrétně se lišila realita od Vašich představ?

Skupina SŠ

Většina respondentů vypověděla, že se jejich představa od reality výrazně nelišila, protože neměli velká očekávání. Respondent 3 měl jiné představy, ale nakonec se začal rozvíjet v jiné osobní stránce, která mu také vyhovovala.

Skupina VŠ

U respondenta 1 se realita od očekávání hodně lišila. Zjistil, že to, co se učil na střední škole, se učili i na vysoké škole, a nic nového se nedozvěděl. Ostatní respondenti se shodli, že jejich očekávání se od reality skoro nelišila.

Rozdíly mezi skupinami

V mnoha případech se realita moc nelišila od představ, které respondenti měli před zahájením výuky. Jen jeden respondent uvedl, že se nenaučil nic nového.

Co v této škole bylo správné, co by se podle Vás mělo dělat jinak?

Skupina SŠ

U všech respondentů byli na prvních žebříčcích učitelé, kteří uměli učit. Respondenti 1 a 4 měli učitele z praxe a cenili si informací od zkušených. Respondenti 2 a 3 ocenili i jen několik takových, kteří je dokázali něco naučit.

V tom, co by se mělo dělat jinak, respondenti reagovali podle toho, jakou školu studovali. Například respondentka 1 řekla: „*Měla jsem obor veterinářství a ocenila bych, aby nám ukazovali více modelů zvířat, abychom si to dokázali lépe představit.*“

Ostatní zmiňovali, že by nechtěli hodiny, ve kterých neudrží pozornost. Naopak chtěli školní prostředí nezaměřené na peníze a požadovali více odbornějších předmětů, aby se mohli více zorientovat, až půjdou do pracovního života.

Skupina VŠ

Respondenti se shodli, že dobré na škole byla výuka a učitelé, kteří je učili. Byli to odborníci z praxe a měli dobře připravené prezentace. Mohli se na cokoli zeptat a komunikace byla bezproblémová.

Podle respondentů by se měla zvýšit praxe, jak soustavná, tak i jednorázová.

Rozdíly mezi skupinami

Všichni respondenti se shodli na tom, že měli většinou dobré učitele, kteří je dokázali něco naučit. Měli tam učitele z praxe, kteří jim dokázali předat vlastní zkušenosti.

Odpovědi u otázky, co by se podle nich mělo změnit, souvisely s tím, jakou kdo má vystudovanou školu. Skupina SŠ se zaměřovala na věci, které jim konkrétně chyběly, například více modelů na ukázky nebo více odbornějších předmětů. Absolventi VŠ chtěli více praxe, aby mohli lépe zvládnout situace v pracovním životě.

Co byste obecně změnil/a na Vaší škole? Proč?

Skupina SŠ

Obecné změny na školách byla otázka, na kterou respondenti odpovídali rádi, ale každý měl jiné zkušenosti.

Problémy respondentů:

- častá změna rozvrhu,
- vykonávání soustavné praxe daleko od místa školy,
- prostředí učeben a přístup některých učitelů,
- vybavení učeben a jídlo ve školní jídelně.

Skupina VŠ

Respondenti byli se školou spokojeni a dva respondenti zmiňují potřebu praxe pro budoucí povolání. Respondent 1 navíc zmiňuje, že by chtěl ve škole místo/zázemí, kde si může ohřát oběd: „*Měli jsme výuku hned vedle nemocnice a ocenila bych, abychom měli zázemí, kde se dá ohřát oběd, uvařit čaj a tak podobně.*“

Rozdíly mezi skupinami

Většina respondentů zmiňuje praxi, která je důležitá. Ostatní věci, které respondenti požadovali, jsou potřebné jen pro jejich komfort, ale ne tak důležité pro další vzdělávání.

Jak Vás škola připravila na budoucí povolání? Co chybělo ve vzdělávání pro přípravu na budoucí povolání?

Skupina SŠ

Většina respondentů ve svém oboru ve svém oboru dále nepracovala a ani nepokračovala, ale myslí si, že je škola připravila na budoucí povolání celkem dobře. Někomu škola dala poznatky do života, někomu dochvilnost a vážení si své práce. Respondent 3 řekl, že ho škola dobře nepřipravila. Praxe byla pouze náslechová a nemohl se zapojit do různých aktivit a vymooci s výukou.

Ve vzdělávání pro přípravu na budoucí povolání chybělo každému z tázaných něco jiného. Respondentovi 2 chyběl čas v grafickém programu, kterému se chtěl více věnovat, respondentovi 3 praxe a respondentovi 4 jistota práce. Respondent 1 neposuzoval, protože nepokračoval ve svém oboru dál.

Skupina VŠ

Většina respondentů se shodla, že je škola připravila dobře, ale jen v teorii. Chyběla jim praxe, tu by uvítali a mohli se pak lépe přizpůsobit pracovnímu životu. Respondent 1 uvedl, že ho škola nepřipravila vůbec. Všechno znal ze své střední školy, nic nového se nenaučil a nerozšířil si obzory.

Rozdíly mezi skupinami

Odpovědi na tuto otázku se u obou skupin lišily. Skupina SŠ si myslí, že je škola připravila, ale zároveň uvedla, že ve svém oboru dál nepokračovali a nešli pracovat, nebo šli dál studovat, ale jiný obor. Skupina VŠ se shodla, že je připravila, ale jen teoreticky. Kdyby šlo o praktickou část, nepřipravila je škola tolik, jak by si oni sami představovali.

Jaké bylo hodnocení na škole, kde jste studoval/a?

Skupina SŠ

Všichni respondenti měli na střední škole klasické známkování.

Skupina VŠ

Respondent 3 měl předměty na body, které mohl získat v průběhu semestru na cvičeních a přednáškách. Ostatní respondenti měli klasické známkování (1, 2, 3) nebo zápočty.

Rozdíly mezi skupinami

U téhle otázky jsem předpokládala, že se budou odpovědi lišit. Střední škola a vysoká škola měly a mají pořád jiná hodnocení a liší se i obsahem a rozsahem učiva. Skupina SŠ má klasické známkování (1–5) a skupina VŠ má známkování 1–3, plus zápočty, které se získávají různými způsoby. Respondent 3 ve skupině VŠ měl bodový systém a podle toho viděl, zda uspěl, nebo ne.

Kdyby se naskytla možnost, vybral/a byste si tehdy jiný obor/jinou školu? Pokud ano, jakou školu/jaký obor?

Skupina SŠ

Respondenti 1 a 2 se shodli v tom, že by si jinou školu a obor nevybrali. Škola je bavila a respondentka 1 řekla: „*Tím, že jsem na ni šla, jsem zjistila, že tohle nechci dělat, a šla jsem dál na jiný obor, který mě bude více zajímat.*“

Druhá polovina respondentů se shodla, že by školu určitě změnila. Po absolvování střední školy respondenti poznali, že by chtěli dělat něco jiného, co by je více zajímalo a měli to rádi.

Skupina VŠ

Většina respondentů by si jinak nevybrala. Bavilo je to a byli spokojeni. Respondent 3 by školu změnil.

Rozdíly mezi skupinami

Z obou skupin se dohromady 5 respondentů shodlo, že by si jinou školu nevybralo. Bavila je a byli tam spokojeni. Zbylí respondenti by školu změnili, protože po absolvování školy a praxe, kterou v průběhu studia měli, zjistili, že jim to nic nepřineslo a poznali povolání, které by jim vyhovovalo lépe.

Máte nějaký kontakt s Vaší absolvovanou školou? Víte, jak to tam teď vypadá? Jste se svou školou nějak spjat/a, nebo máte užší spolupráci?

Skupina SŠ

Ani jeden respondent nemá kontakt se svou absolvovanou školou. Respondent 4 se občas potká s bývalými spolužáky nebo učiteli, ale nikdo nevyhledává možnost zjišťovat něco o své bývalé škole.

Skupina VŠ

Většina respondentů uvedla, že nemají kontakt se svou absolvovanou školou a ani to nevyhledávají. Respondent 4 měl možnost zúčastnit se společného videochatu pro absolventy oboru a škola zjišťovala, jak se jim daří.

Rozdíly mezi skupinami

Většina respondentů nemá kontakt se svou absolvovanou školou a ani ho nevyhledávají. Respondent 4 ze skupiny VŠ měl společný videochat a škola se zajímala, jak se jim daří a jak byli na škole spokojeni.

Moje představy o kvalitní škole – tato část se věnuje otázkám, které se týkají představ o kvalitní škole, a tímto zjišťují, jaký názor mají na kvalitu škol a vzdělávání.

Jak by měla podle Vašeho názoru vypadat kvalitní škola? Proč si myslíte, že by to pomohlo?

Skupina SŠ

Odpovědi na tuto otázku se liší, ale naopak se respondenti v různých představách shodují. Respondent 1 byl jediný, kdo se zmínil o učení zábavnou formou. Zároveň se ale shodoval s respondentem 4 v názoru, aby učitelé a studenti měli spolu zdravý vztah a individuálnější přístup. Respondenti 2 a 3 se shodli, že je dobré mít učitele, kteří mají zkušenosti z praxe, vědí, o čem mluví, umí studenty zaujmout na hodinách a rádi své povolání vykonávají. Shodli se i v tom, jak by měly vypadat prostory ve škole. Doporučovali hezké prostředí, stěny namalované příjemnou barvou, doplňky (květiny) a příjemné přirozené světlo. Zároveň se respondent 3 shodl s respondentem 1 v tom, že pokud učitelé budou mít kvalitní formu vyučování, budou studenti rádi chodit do školy, bude je to bavit a budou lépe motivovaní. Respondent 4 se zaměřil spíše na přístup učitelů, kdy by ocenil, aby učitelé byli spravedliví a nedávali přednost premiantům.

Skupina VŠ

Při zpracování odpovědí se respondenti hodně rozcházeli.

Respondenti 1 a 2 se shodovali v tom, jaké by mělo být prostředí (příjemné, bezpečné). Respondent 2 se shodoval s respondenty 3 a 4 v propojování teorie s praxí. Konkrétně respondent 3 se vyjádřil k praxi tak, že je ve škole navštěvoval někdo, kdo se zaměřoval na vyjednávání v manažerské praxi a hodně jim toho předal. *„Doted' si pamatuji, že mi přesně tenhle předmět dal ze všeho nejvíc.“* Respondent 4 si myslí, že je dobré, aby škola měla spravedlivý přístup ke všem a připravila je tak, aby byli připraveni na výkon svého povolání. Respondent 2 ještě uvádí, že je vhodné, aby škola měla prostředí bez šikany,

kvalitní komunikaci s učiteli, a tím by se tam cítili všichni dobře. Respondent 1 navíc uvedl, že by chtěl ve škole zázemí, kde si můžou studenti oddechnout, a učitele, kteří jsou skvěle připravení na výuku.

Rozdíly mezi skupinami

Někteří respondenti z obou skupin se shodli na tom, že je dobré mít prostředí, v kterém se tam budou cítit komfortně, a aby učitelé ke studentům přistupovali spravedlivě. Ve skupině SŠ respondenti mluvili o zábavné formě učení, individuálnějším vztahu mezi studenty a učiteli, zkušených učitelích, nebo o formě vyučování, díky které je bude výuka zajímat.

Ve skupině VŠ mluvili o propojení teorie s praxí, prostředí bez šikany, kvalitní komunikaci a dobrém zázemí.

Jak by měla podle Vašeho názoru škola žáky hodnotit? Své představy prosím zdůvodněte.

Skupina SŠ

Respondenti 1 a 3 vypověděli, že je důležité mít obě formy hodnocení, klasické známkování i slovní hodnocení. V hodinách by se učitel vyjadřoval slovně a na známkách ukázal celkové hodnocení. Respondent 2 si myslí, že stačí klasické známkování. Žák podle známky pozná, zda se dobře naučil či ne. Respondent 4 si není jistý. Bere to z pohledu učitele, který je dlouhodobě zvyklý na klasické známkování, a mohl by být problém to změnit.

Skupina VŠ

V odpovědích měli respondenti trochu odlišné názory. Respondenti 1 a 3 by nic neměnili. Respondenti 2 a 3 se shodli, že známkování je dobrý způsob hodnocení. Zároveň slovní hodnocení může studentovi přiblížit, co udělal dobře, co špatně a co je důvodem známky, kterou dostal.

Rozdíly mezi skupinami

Čtyři respondenti z obou skupin se shodli, že je dobré použít oba způsoby hodnocení (klasické známkování, slovní hodnocení). Slovní hodnocení pomůže žákovi pochopit, co udělal dobře a co špatně a na známce se to projeví. Dva respondenti ze skupiny VŠ a jeden respondent ze skupiny SŠ by nic neměnili a nechali by klasické známkování. Respondent 4 ze skupiny SŠ se zaměřil na pohled ze strany učitele a vypověděl, že je těžké se přeučit na jiný způsob hodnocení, než je zvyklý.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k žákům?

Skupina SŠ

Respondenti měli podobné názory. Uvítali by, kdyby se učitelé snažili poznat studenty i z jiné stránky, aby fungovala komunikace při hodinách, učitelé nevyvolávali pocit nejistoty a strachu se projevit. Zároveň by učitel měl vědět, zda žák učivo chápe, v opačném případě mu látku dovysvětlil a nebral to jako přítěž.

Skupina VŠ

Respondent 1 by chtěl, aby škola dbala na zpětnou vazbu od svých studentů a řešila s nimi to, co jim ve škole chybí. Respondent 2 by ocenil, aby škola nabízela různé služby studentům, *„měla by nabízet praxe, kde můžou žáky/studenty zaujmout, ve kterých se můžou realizovat“*, různé formy komunikace nebo nabízet poradenství. Respondenti 3 a 4 řekli, že přístup by měl být přátelský, kolegiální, lidský, spravedlivý, individuální a respektující.

Rozdíly mezi skupinami

Skupina SŠ a respondenti 3 a 4 ze skupiny VŠ se zaměřili na přístup učitelů. Zbylí respondenti se zaměřili na jiné aspekty, jako nabízet studentům služby (častá praxe, různé formy komunikace, poradenství) nebo naslouchat studentům a následně poskytnout zpětnou vazbu.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k rodičům žáků?

Skupina SŠ

Respondenti se vyjádřili, že by měla fungovat spolupráce mezi učiteli a rodiči a škola by měla poskytovat více informací o žácích. Samozřejmě je důležité mít souhlas z obou stran.

Skupina VŠ

Respondenti 1 a 3 nemají představu. Zaměřovali se výhradně na vysokou školu, kde přístup školy k jejich rodičům je bezpředmětný. Respondenti 2 a 3 se shodli, že by měla být pravidelná komunikace a úzká spolupráce, navíc respondent 3 zmínil nabízení služeb, kde si rodič může promluvit o svém dítěti.

Rozdíly mezi skupinami

Respondenti ze skupiny SŠ se shodli na spolupráci mezi školou a rodiči. Ve skupině VŠ se respondenti neshodli. Dva respondenti nevědí a na vysoké škole jim přístup mezi školou a jejich rodiči přijde nesmyslný. Zbylí respondenti by uvítali pravidelnou komunikaci a úzkou spolupráci. Respondent 3 by si navíc představoval některé služby nabízené rodičům.

Jak by mělo vypadat prostředí v kvalitní škole?

Skupina SŠ

Respondenti na tuto otázku odpovídali tak, jak jim vyhovovalo nebo nevyhovovalo prostředí na jejich škole. Konkrétně respondent 2 chtěl více modelů a pomůcek a respondent 3 učebny, aby bylo znát, v jaké místnosti se zrovna nachází (výtvarná výchova nebo dramatická výchova). Většina se shodla na čistém, upraveném a udržovaném prostředí. Mělo by tam být příjemně a aby se tam všichni cítili komfortně.

Skupina VŠ

Respondent 2 se zaměřil na studenty a chtěl by „*prostředí bez šikany, kde se cítím bezpečně, kde mohu komunikovat s přednášejícími a spolužáky, vzájemnou výpomoc, komunikaci s rodiči, prostředí, které poskytuje dostatek všeho, co je potřeba*“. Respondenti 1 a 3 by si představovali prostředí, které je příjemné pro studenty a pro setkávání se, aby ho nebrali jako školu, ale jako prostředí, kde si mohou v mezičase i odpočinout. Respondent 4 by chtěl prostředí čisté, vybavené, přátelské a prostředí, které podporuje rozmanitost dětí.

Rozdíly mezi skupinami

Skupina respondentů SŠ si představuje čisté, upravené, vybavené a přátelské prostředí. K tomuto názoru se přiklonil i respondent 4 ze skupiny VŠ. Dva respondenti ve skupině SŠ ještě zmínili, že by si představovali mít více pomůcek a aby učebny připomínaly předmět, jehož výuka je zrovna čeká. Respondenti ze skupiny VŠ chtěli prostředí, které je příjemné, bez šikany, se vzájemnou pomocí nebo správnou komunikací.

Jak by měla kvalitní škola připravovat žáky na život a pracovní uplatnění?

Skupina SŠ

Odpovědi u téhle otázky se lišily. Respondent 1 uvedl, že by na školách měli být učitelé, kteří mají zkušenosti z praxe, jež by mohli studentům předat. Respondenti 2 a 3 se shodli, že důležitá je praxe a předměty, které budou více potřeba do života (např. finanční gramotnost). Respondent 4 řekl, že učit se něco, co v reálném životě nepotřebujeme, je pro něj zbytečné a raději by chtěl předměty, které se mu budou hodit. Respondent 4 se vyjádřil: *„Problém ale je, že se obecně ve školách neučí to, co bude žák doopravdy potřebovat, jako je finanční gramotnost, nebo se naučit, jak hospodařit s penězi.“*

Skupina VŠ

Většina respondentů se shodla, že je důležitá praxe. Škola by neměla studenty učit jen teorii, ale vést je k praxi, která je nějakým způsobem naučí, jak by mohli něco v praxi vykonávat a nezkreslovat si představy o budoucím uplatnění. Respondent 4 bral školu jako vědomostní základ a řekl, že ve škole se nedá všechno naučit.

Rozdíly mezi skupinami

Převážná část respondentů se shodla na důležitosti praxe. Studenti potřebují mít základ, než vstoupí do pracovního života. Respondenti ze skupiny SŠ navíc uvedli, že pro přípravu na život a pracovní uplatnění je dobré mít zkušeného učitele, který jim předá, co sám zažil, a mít odborné předměty (finanční gramotnost). Jeden respondent ze skupiny VŠ nebral vysokou školu jako něco, kde se naučí, jak to v praxi probíhá.

Zkušenosti s poradenstvím – tato část se věnuje otázkám, které se týkají zkušeností s poradenstvím a zjišťují, kolik respondentů zná poradenství a jejich služby.

Využil/a jste poradce při rozhodování, kam dál na školu nebo do práce? Jaké máte zkušenosti se školním poradenstvím?

Skupina SŠ

Většina respondentů poradce při rozhodování nevyužila. Respondenti 1 a 2 mají zkušenost jen na základní škole, kde podstupovali testy. Respondent 4 byl jediný, kdo s tím přišel do styku. Měl školního poradce jako třídního učitele a s ním se tyto záležitosti řešily.

Skupina VŠ

Ani jeden z respondentů nevyužil poradce, nebylo jim to nabídnuto a nemají s tím žádné zkušenosti. Respondent 2 zmínil, že se s tím setkal jen na základní škole.

Rozdíly mezi skupinami

Většina respondentů poradce nikdy nevyužila a nepřišla s ním do styku. Dva respondenti ze skupiny SŠ a jeden respondent ze skupiny VŠ přišli s poradcem do styku na základní škole. Jediný respondent 4 ze skupiny SŠ s tím přišel do styku a měl možnost pracovat s poradcem.

Kdo vám ve škole pomáhal s výběrem dalšího vzdělávání nebo profese?

Skupina SŠ

Většinou respondentů pomáhali rodiče a kamarádi, nebo si respondenti dohledávali informace sami. Ze školy jim nikdo nepomáhal a nikdo takový se tam nevyskytoval. Respondent 4 si promluvil se svým třídním učitelem, který byl zároveň školním poradcem, ale respondent dále ve svém oboru nepokračoval.

Skupina VŠ

Respondentům nikdo nepomáhal. Buď to zvládli sami, nebo už měli představu o tom, co chtějí po absolvování školy dělat.

Rozdíly mezi skupinami

Respondenti z obou skupin se shodli, že při dalším postupu jim ze školy nikdo nepomáhal. Rozdílem je, že respondenti ze skupiny SŠ měli na pomoc své okolí. Respondenti ze skupiny VŠ zvládli rozhodnout si o své budoucnosti sami.

Jakou podporu byste při výběru školy a povolání očekávali?

Skupina SŠ

Odpovědi ukazují, že na škole je důležité mít školního poradce, který by znal žáky i jako osobnosti. Respondenti mluvili o své budoucnosti se svými rodiči a respondent 4 řekl, že na konci absolvované školy by měl každý vědět, co chce v životě dělat. Respondentka 2 řekla: *„Každý žák by měl vědět, kam by chtěl dál pokračovat, a poradce by ho pouze mohl lépe nasměrovat.“*

Skupina VŠ

Polovina respondentů uvedla, že by chtěla mít na škole poradce, který by studentům pomáhal, poskytl jim seznam škol se stručnou charakteristikou a znal je tak, aby jim dokázal říct, kam by se mohli dál hlásit nebo kam jít pracovat.

Respondent 3 podporu neočekával a respondent 1 řekl, že by studenti měli chodit na den otevřených dveří a promluvit si se studenty, kteří tam studují.

Rozdíly mezi skupinami

Většina respondentů se shodla na tom, že by ocenila školního poradce, se kterým by mohla mluvit. Rozdílem je, že studenti z vysoké školy už mají většinou jasno, co by chtěli dál dělat, a žáci střední školy se ještě rozhodují a většina potřebuje pomoc.

Co byste změnili na poradenství pro volbu školy / povolání?

Skupina SŠ

Respondenti navrhují, že by se mělo vědět o možnosti se potkat se školním poradcem jak na škole, tak mimo ni. Chtěli by, aby na školách někdo takový byl a pomohl jim

při rozhodování. Respondent 4 řekl, že by poradce měl znát žáky i jako osobnosti, a nejen ze školních lavic. Měl by mít s nimi kontakt, který bude jak pracovní, tak kamarádský.

Skupina VŠ

Dva respondenti chtějí, aby se o poradenství více vědělo a studenti měli možnost si s někým promluvit, protože je to důležité pro volbu oboru nebo povolání. Respondenti 3 a 4 nevědí, neměnili by nic, jelikož se s tím nikdy nesetkali.

Rozdíly mezi skupinami

Většina respondentů z obou skupin se shodla, že by se o školním poradci a poradenství mělo více vědět a tuto možnost žákům nabízet. Dva respondenti ze skupiny VŠ nemají názor, nikdy se s tím nesetkali.

Závěr

Cílem práce bylo analyzovat zkušenosti mladých dospělých s jejich předchozím vzděláváním a zjistit, jaká očekávání a představy mají o školství dnes, co si představují pod pojmem kvalitní vzdělávání/kvalitní škola a rozebrat s respondenty zkušenosti se školním poradenstvím.

Použitý literární souhrn obsahoval dvě hlavní témata, ta byla podrobněji popsána. Poskytl 7 hlavních bodů, které představovaly, o čem práce pojednává. S využitím odborných pramenů bylo uvedeno téma vzdělávání, jeho součásti a poradenství, bylo rozděleno na další části. Pro upřesnění, co všechno obnáší a co je s ním spojováno.

Praktická část zahrnovala výzkumné šetření. Pomocí rozhovorů byly stanoveny obecné okruhy, každý z nich se zabývá jiným tématem. Respondenti odpovídali na otázky, stanovené na začátku práce.

Moje zkušenosti se vzděláváním

Zkušenosti respondentů se školním vzděláváním závisely na tom, jakou školu si vybrali a jestli to byla volba, která je něco naučila. Většina respondentů považovala svůj výběr za pozitivní a školu by neměnila.

Zkušenosti se vzděláváním jsou důležité pro další vývoj toho, kam se bude jedinec ubírat a jakou cestou se vydá dál. Většina lidí si myslí, že studenti na střední škole by už přece měli vědět, co chtějí dělat. Někdo se ale vydá špatným směrem a pak se musí rozhodnout, jakou možnost zvolí. Buď zůstane a „popere“ se s tím, nebo přestoupí.

Moje představy o kvalitní škole

Z odpovědí vyplývá, že mnohým škola vyhovovala a neměli s ní takový problém, jaký byl očekáván před zahájením rozhovorů. Překvapivým zjištěním ale bylo, že respondenti měli jasnou představu o tom, co je podle nich kvalitní škola. Odpovědi se sice ve většině případů neshodovaly, ale všechny v návaznosti na sebe dávaly představu o tom, jak by měla kvalitní škola vypadat.

Zkušenosti s poradenstvím

Školní poradenství bohužel není obor, o kterém by se vědělo, přitom na něm závisí mnoho rozhodnutí, která může jedinec udělat špatně. Frekventanti rozhovorů měli dobré rodinné zázemí a mohli požádat o pomoc své okolí. Někdo ale takové možnosti neměl a byl nucen jít

na školu, o které věděl, že ho zajímat nebude. Školní poradenství je obor, který by mohl porozumět žákům tak, aby je dokázal správně nasměrovat a pomoci rodičům pochopit své děti.

Z výzkumného šetření vyplynulo několik důležitých poznatků souvisejících s otázkami, které byly stanoveny na začátku práce.

Ve výsledcích šetření bylo zjištěno, že respondenti měli, co se kvalitní školy týče, přesnější náhled. Usuzovali hlavně z toho, co jim konkrétní škola nabízela a co oni postrádali. Kvalita školy závisí na představě člověka, co je pro něj komfortní a jak by se chtěl ve školním prostředí cítit. Než se bude tvořit očekávání, je vhodné si o škole něco zjistit, aby poté nebyl jedinec zklamán.

Samotné hodnocení není tak důležité jako to, jakým stylem a způsobem je podáváno. Nezáleží, jak dlouhá doba uplynula od ukončení studia, záleží na tom, co jim studium přineslo a jak to dokázali zpracovat. Z rozhovorů s respondenty lze usoudit, že hodnocení se mění při přechodu na vyšší stupeň vzdělání. Nezáleží na věku, jedinec se může vzdělávat, kdykoliv to uzná za vhodné. Dále lze konstatovat, že respondenti nevyhledávají kontakt s absolvovanou školou.

Poradenství je málo známá činnost, která je ale velmi důležitá pro volbu dalšího nasměrování v životě. Respondenti neměli žádné přijatelné zkušenosti, takže nemohli vyjádřit, co si pod tím pojmem představují.

Práce může být považována za přínosnou, jelikož umožnila náhled do sféry významu školního vzdělávání a poradenství. V rámci vzdělávání je možné se zaměřit na zlepšení některých aspektů, které by mohly zdokonalit vzdělávání a pohled na něj.

Z výsledků šetření je vidět, že je poradenství teprve na začátku svého vývoje, pokud se zaměříme na školu a školní prostředí. Respondenti ho neznají tak, jak by bylo potřeba. Školní poradenství tvoří důležitou součást školy a žáci by ocenili jeho pomoc.

Tvorba bakalářské práce přinesla užitek i autorce, neboť získané informace ji obohatili v jejích poznatcích.

Seznam použitých zdrojů

Elektronické zdroje

Český statistický úřad | ČSÚ. *Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. Copyright © [cit. 05.03.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20534652/w-3316-11u.pdf/d024e6c8-a335-4333-86c6-1d6b872359f8?version=1.0>

Evaluace jako nástroj zjišťování kvality v dalším vzdělávání, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © [cit. 14.02.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/evaluace-jako-nastroj-zjistovani-kvality-v-dalsim-vzdelavani>

Podzimní série webinářů P-KAP pro SŠ a VOŠ – záznamy ke zhlédnutí, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © 2001 [cit. 04.03.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p-kap/podzimni-serie-webinaru-p-kap>

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání od 1. ledna 2018, MŠMT ČR. *MŠMT ČR* [online]. Copyright ©2013 [cit. 19.03.2021]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/ramcovy-vzdelavaci-program-pro-predskolni-vzdelavani-od-1-1>

Sociálně patologické jevy | Studijni-svet.cz. *Studijni-svet.cz* [online]. Dostupné z: <https://studijni-svet.cz/socialne-patologicke-jevy/>

Střední vzdělávání, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © [cit. 14.01.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/stredni-vzdelavani>

Školní metodik prevence, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © [cit. 09.02.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/projekty/rspp/skolni-metodik-prevence>

Školní poradenská pracoviště (ŠPP), Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © [cit. 14.01.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/pedagogicko-psychologicke-poradenstvi/skolni-poradenska-pracoviste>

Školská poradenská zařízení (ŠPZ), Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © [cit. 14.01.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/pedagogicko-psychologicke-poradenstvi/skolska-poradenska-zarizeni>

Školská poradenská zařízení a jejich činnosti v oblasti podpůrných opatření – Katalog podpůrných opatření. *Katalog podpůrných opatření* [online]. Copyright © 2015 [cit. 04.03.2021]. Dostupné z: <http://katalogpo.upol.cz/obecna-cast/5-skolska-poradenska-zarizeni-a-jejich-cinnost-v-oblasti-podpurnych-opatreni/>

Školství a volný čas: Střední vzdělávání. *Školství a volný čas* [online]. Copyright © 2021 [cit. 06.03.2021]. Dostupné z: <https://skoly.praha.eu/Prehled-skolstvi/Stredni-vzdelavani>

Školství a volný čas: Vyšší odborné vzdělávání. *Školství a volný čas* [online]. Copyright © 2021 [cit. 06.03.2021]. Dostupné z: <https://skoly.praha.eu/Prehled-skolstvi/Vyssi-odborne-vzdelavani>

ŠPZ, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © [cit. 04.03.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/ramps/spz>

Terciární vzdělávání, Česká republika: Terciární vzdělávání | Eurydice. [online]. [cit. 19.03.2021]. Dostupné z: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-21_cs

Vyhláška 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách

a školských poradenských zařízení.pdf, MŠMT ČR. *MŠMT ČR* [online]. Copyright ©2013 [cit. 07.03.2021]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/43482>

Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice, MŠMT ČR. *MŠMT ČR* [online]. Copyright ©2013 [cit. 02.03.2021]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vyrocnizpravy-o-stavu-a-rozvoji-vzdelavani-v-ceske-1>

Vzdělávací systém v České republice – Alavia Education s.r.o. *Úvodní stránka – Alavia Education s.r.o.* [online]. Copyright © 2016 [cit. 18.03.2021]. Dostupné z: <http://alavia.cz/vzdelavaci-system-v-ceske-republice/>

Základní vzdělávání, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © [cit. 14.01.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/zakladni-vzdelavani>

Zákon č. 111/1998 Sb. Zákon o vysokých školách. *Zákony pro lidi – Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 20.03.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111>

Zřizovatel školy a školského zařízení, Vzdělávací služby. *Vzdělávací služby* [online]. Dostupné z: <https://www.vzdelavacisluzby.cz/poradenstvi/poradenstvi-pro-vedouci-pracovniky-ve-skolstvi>

Tištěné zdroje

BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání: s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením*. Dotisk 1. vyd. v Praze: Výzkumný ústav pedagogický, 2006. ISBN 80-870-0002-1.

ČAPEK, Robert. *Třídní klima a školní klima*. Praha: Grada, 2010. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2742-4.

DARŮLEK, Pavel a Pavel KUSÁK. *Pedagogická psychologie*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. ISBN 80-706-7837-2.

HLOUŠKOVÁ, Lenka. *Vzdělávání poradců v České republice: výzkumná zpráva*. Praha: Národní vzdělávací fond, Národní informační středisko pro poradenství, 2004. ISBN 80-867-2815-3.

JEŘÁBEK, J. a J. TUPÝ. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. Dotisk 1. vyd. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2006. ISBN 80-87000-02-1.

KNOTOVÁ, Dana. *Školní poradenství*. Praha: Grada, 2014. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4502-2.

KOLÁŘ, Zdeněk a Renata ŠIKULOVÁ. *Hodnocení žáků*. Praha: Grada, 2005. Pedagogika (Grada). ISBN 80-247-0885-X.

KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Systém hodnocení a sebehodnocení žáků: zkušenosti z České republiky i evropských škol*. Brno: MSD, 2011. ISBN 978-80-7392-169-9.

MALACH, Josef. *Pedagogická diagnostika pro učitele*. Ostrava: Universitas Ostraviensis, [2009]. ISBN 978-80-7368-551-5.

MERTIN, Václav. *Jak se dostat na střední školu*. Praha: Grada, 2000. Poradce. ISBN 80-716-9947-0.

MILLER, Ivan a Karel NĚMEJC. *Evaluační ve vzdělávání: textová studijní opora*. V Praze: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut vzdělávání a poradenství, 2014. ISBN 978-80-213-2455-8.

OPEKAROVÁ, Olga. *Kapitoly z výchovného poradenství: školní poradenské služby*. Vyd. 2., upr. a dopl. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. ISBN 978-80-86723-96-9.

PEŠOVÁ, Ilona a Miroslav ŠAMALÍK. *Poradenská psychologie pro děti a mládež*. Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1216-4.

PETR, Pavel a Radim KALABIS. *Jak se dostat na vysokou školu? podrobný průvodce přijímacím řízením*. Brno: Institut vzdělávání Sokrates, 2008. Přijímací zkoušky na vysoké školy (Institut vzdělávání Sokrates). ISBN 978-80-86572-43-7.

SEBEROVÁ, Alena. *Autoevaluační ve školské praxi*. Vyd. 2. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2008. ISBN 978-80-7368-556-0.

SUCHÁNKOVÁ, Eliška. *Předškolní vzdělávání a jeho význam pro rozvoj jazyka a řeči*. Praha: Hnutí R, 2011. ISBN 978-80-86798-14-1.

WALTEROVÁ, Eliška et al. *Školství – věc (ne)veřejná: názory veřejnosti na školu a vzdělávání*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010. 307 s. ISBN 978-80-246-1882-1

Seznam tabulek

Tabulka 1: Souhrnná data za Českou republiku – nově přijatí, děti/žáci/studenti a absolventi ve školním/ akademickém roce 2019/2020 – podle úrovně vzdělání 19

Seznam obrázků

1 Systém školního vzdělávání v ČR.....	12
2 Přehled o počtech základních škol řízených jednotlivými zřizovateli	20
3 Přehled variant zřizovatelů (veřejné školy).....	20
4 Rozdíl mezi hodnocením a evaluací.....	25

Seznam zkratk

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – MŠMT

Pedagogicko-psychologická poradna – PPP

Rámcový vzdělávací program – RVP

Speciální pedagogické centrum – SPC

Středisko výchovné péče – SVP

Střední škola – SŠ

Školní poradenská pracoviště – ŠPP

Školní poradenská zařízení – ŠPZ

Vysoká škola – VŠ

Vysoká škola ekonomická – VŠE

Základní škola – ZŠ

Přílohy

Obsah příloh tvoří rozhovory realizované s respondenty. Nejprve jsou uváděni respondenti se středním vzděláním a poté s vysokoškolským vzděláním.

Odpovědi respondentů zůstaly autentické, bez jazykových úprav.

Příloha 1

Pohlaví

Žena

Kolik Vám je let?

23

Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání? Konkrétní stupeň, obor.

Střední vzdělání s maturitní zkouškou

Veterinářství

V jakém roce jste ukončil/a nejvyšší dosažené vzdělání?

2017

Moje zkušenosti se vzdáváním

Jaká byla Vaše očekávání před zahájením vzdělávání na této škole, proč jste tuto školu / obor chtěli studovat?

Očekávala jsem, že budu pracovat se zvířaty, ale konkrétně nic. V 15 letech bych neřekla, že někdo bude mít velká očekávání. Na tuhle školu jsem chtěla pro blízkou dostupnost a na obor kvůli zvířatům.

V čem konkrétně se lišila realita od Vašich představ?

Jelikož jsem neměla očekávání, realita se nemohla lišit od mé představy.

Co v této škole bylo správné, co by se podle Vás mělo dělat jinak?

Dobré bylo to, že některé předměty učili profesionálové ve svém oboru. Dokázali předat informace přímo z praxe.

Lepší by bylo, kdyby místo více teorie přinesli do hodiny více názorných ukázek a modelů a ukazovali to přímo na nich.

Co byste obecně změnil/a na Vaší škole? Proč?

Mně osobně to tolik nevadilo, ale hodně se nám ve škole měnil rozvrh a bylo to občas možné zjistit až ten den. Měla jsem obor veterinářství a ocenila bych, aby nám ukazovali více modelů zvířat, abychom si to dokázali lépe představit. Vadilo mi, že jsem na praxe musela dojíždět daleko od školy. Měli jsme je každých 14 dní, bylo to ve špatné lokalitě a buď jsem musela dojet taxi službou, nebo jít hodinu pěšky. V některých případech bych ocenila lepší přístup učitelů.

Jak Vás škola připravila na budoucí povolání? Co chybělo ve vzdělávání pro přípravu na budoucí povolání?

Jelikož jsem změnila obor na další stupeň vzdělání, tak si myslím, že moc ne. Problém možná byl, že jsem v průběhu střední školy zjistila, že mě tohle až tak nenaplňuje.

Ale dalo mi to poznatky do života.

Jaké bylo hodnocení na škole, kde jste studoval/a?

Měli jsme klasické známkování.

Kdyby se naskytla možnost, vybral/a byste si tehdy jiný obor/jinou školu? Pokud ano, jakou školu/jaký obor?

Ta škola mi dala hodně do života. Nevím, jestli bych ji úplně změnila. Přišla jsem na to, že tohle není úplně cesta, kterou se chci vydat. Ale tím, že jsem na ni šla, jsem zjistila, že tohle nechci dělat, a šla jsem dál na jiný obor, který mě bude bavit.

Udělal bych stejné rozhodnutí jako tehdy.

Máte nějaký kontakt s Vaší absolvovanou školou? Víte, jak to tam teď vypadá? Jste se svou školou nějak spjat/a, nebo máte užší spolupráci?

Nemám.

Moje představy o kvalitní škole

Jak by měla podle Vašeho názoru vypadat kvalitní škola? Proč si myslíte, že by to pomohlo?

Měli by mít individuální přístup k žákům, tím by se všichni těšili do školy a byli by namotivováni tam chodit.

Udělat některé hodiny zábavnou formou, aby žáci pořád jen neseděli v lavicích a trochu se hýbali, tím si i lépe zapamatují učivo a nemusí se pak učit doma a budou mít více času na jiné věci, co je baví.

Dobré obědy v jídelně.

Jak by měla podle Vašeho názoru škola žáky hodnotit? Svě představy prosím zdůvodněte.

Myslím si, že klasické známkování. Žák se s tím dostane do styku a uvidí, na čem je. Ale je pravda, že někdy by se kombinované hodnocení mělo také využívat. Slovní hodnocení využívat v hodinách a známky by ukázaly celkové hodnocení.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k žákům?

Bylo by vhodné, aby byli na sebe všichni milí a žáci se nebáli učitelů a kvůli obavám nechtěli pracovat a cokoliv říct. Aby je učitelé hned neokřikli a vybudovali si k sobě důvěru navzájem.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k rodičům žáků?

Vzájemná spolupráce, sdělování toho, jak s tím dítětem zacházet. Rodiče znají své dítě jinak než ze školního prostředí.

Jak by mělo vypadat prostředí v kvalitní škole?

Hezké, upravené, hlavně čisté, decentně barevné zdi, ať to není jen bílá barva a pár květin a příjemné světlo.

Jak by měla kvalitní škola připravovat žáky na život a pracovní uplatnění?

Teorii v předmětech by měli učit profesionálové, aby měli zkušenosti z praxe a mohli je předávat žákům.

Zkušenosti s poradenstvím

Využil/a jste poradce při rozhodování, kam dál na školu nebo do práce? Jaké máte zkušenosti se školním poradenstvím?

Bohužel nemám a nevyužila jsem poradce. Nějaké testy jsme asi dělali, ale nepamatuji se, že bychom dostali zpětnou vazbu.

Kdo vám ve škole pomáhal s výběrem dalšího vzdělávání nebo profese?

To jsem si více méně hledala sama. Ze školy to nikdo nebyl a obecně mi pomáhali známí a rodiče, pokud jsem chtěla na den otevřených dveří.

Jakou podporu byste při výběru školy a povolání očekávali?

Nejlépe finanční. Poradce jsem neměla, ale s přijímačkami mi pomáhali kamarádi a rodiče.

Co byste změnili na poradenství pro volbu školy / povolání?

Bohužel nemám s tímto zkušenost, tak nemohu říct, co bych na poradenství pro volbu školy nebo povolání změnila.

Příloha 2

Pohlaví

Žena

Kolik Vám je let?

25

Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání? Konkrétní stupeň, obor.

Nástavbové střední odborné s maturitní zkouškou

Propagace

V jakém roce jste ukončil/a nejvyšší dosažené vzdělání?

2015

Moje zkušenosti se vzděláváním

Jaká byla Vaše očekávání před zahájením vzdělávání na této škole, proč jste tuto školu / obor chtěli studovat?

Očekávala jsem, že se naučím něco nového, něco, co jsem se předtím nedozvěděla, nenaučila. Myslím, že tahle konkrétní škola byla jediná, která měla přímo propagaci za obor. Chtěla jsem pokračovat dál s tím, s čím jsem vystudovala předtím a bavilo mě to.

V čem konkrétně se lišila realita od Vašich představ?

Počítala jsem se vším. Předtím jsme dělali podobné věci a já jsem na to akorát navázala. Dozvěděla jsem se nové informace, ale to se dalo předpokládat.

Co v této škole bylo správné, co by se podle Vás mělo dělat jinak?

Změnila bych některé učitele, aby se lépe připravovali na výuku a nebylo to v hodinách nudné. Jinak si myslím, že bylo všechno v pořádku.

Co byste obecně změnil/a na Vaší škole? Proč?

Jak už jsem zmiňovala, tak některé učitele, větší šatny, které byly hodně malé a mně osobně vadilo, že jsme se museli neustále přesouvat, ale vím, že je to na střední škole normální. Chtěla bych praxi. Na téhle škole jsme ji neměli a dělali něco maximálně v hodinách. V té škole to brali tak, že jsme praxi měli předtím, a teď už nebyla potřeba.

Jak Vás škola připravila na budoucí povolání? Co chybělo ve vzdělávání pro přípravu na budoucí povolání?

Bohužel jsem dál nepokračovala a nevyskytuji se ani v tomto oboru. Ale pokud bych se tomu věnovala, tak by mě to, podle mého názoru, připravilo dobře. Měli jsme některé hodiny v grafickém studiu, ale tam jsme bohužel nedělali skoro nic.

Chybělo mi věnování se více grafickým programům. Něco jsme samozřejmě měli, ale málo nás s tím programem naučili.

Jaké bylo hodnocení na škole, kde jste studoval/a?

Měli jsme známky.

Kdyby se naskytla možnost, vybral/a byste si tehdy jiný obor/jinou školu? Pokud ano, jakou školu/jaký obor?

Nevybrala. Tato škola mě bavila.

Máte nějaký kontakt s Vaší absolvovanou školou? Víte, jak to tam teď vypadá? Jste se svou školou nějak spjat/a, nebo máte užší spolupráci?

Bohužel ne. Mám kontakt na pár svých bývalých spolužáků, ale jinak nic o škole nevím.

Moje představy o kvalitní škole

Jak by měla podle Vašeho názoru vypadat kvalitní škola? Proč si myslíte, že by to pomohlo?

Podle mého názoru je vhodné mít ve škole učitele, kteří vědí, o čem mluví, mají praxi v tom, co učí, aby mohli předávat vlastní zkušenosti a vědomosti. Představovala bych si hezké prostředí a prostory, aby se žáci cítili dobře. Žáky by více bavilo chodit do školy a cítili by se tam příjemně.

Jak by měla podle Vašeho názoru škola žáky hodnotit? Své představy prosím zdůvodněte.

Myslím, že stačí známky. Žák je na ně zvyklý a ví, že podle známky pozná, jak moc dobře se naučil na test či zkoušení.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k žákům?

Bylo by skvělé, kdyby se učitelé více věnovali žákům. Dávali jim větší prostor pro vyjádření, aby se nebál žák cokoli říct a učitel je poznal i z jiné stránky než jen ze školních lavic. Pak by měli přiměřený vztah a učitel by věděl konkrétně, jak kdo umí pracovat a kdo potřebuje pomocnou ruku.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k rodičům žáků?

Škola by měla poskytovat rodičům více informací.

Jak by mělo vypadat prostředí v kvalitní škole?

Velké učebny, více modelů, pomůcek, aby si žáci nemuseli kupovat učebnice a různé pomůcky. Škola by to měla mít zařízené a mohla je žákům kdykoliv poskytnout. Prostředí by mělo být hezké, příjemné a škola měla lepší vybavení.

Jak by měla kvalitní škola připravovat žáky na život a pracovní uplatnění?

Samozřejmě je důležitá praxe, ale musí to být opravdu kvalitní praxe, kde se žák setká se situacemi, věcmi a prostředím napřímo a aby věděl, co ho čeká. Pak by určitě bylo dobré, aby se vyučovaly konkrétní předměty, které žák využije, pokud nepůjde dál studovat. Například finanční gramotnost by se měla vyučovat na všech školách.

Zkušenosti s poradenstvím

Využil/a jste poradce při rozhodování, kam dál na školu nebo do práce? Jaké máte zkušenosti se školním poradenstvím?

Nevyužila jsem poradce a nemám zkušenosti se školním poradenstvím.

Kdo vám ve škole pomáhal s výběrem dalšího vzdělávání nebo profese?

Bohužel nikdo a myslím, že ve škole jsme nikoho takového neměli.

Jakou podporu byste při výběru školy a povolání očekávali?

Každý žák by měl vědět, kam by chtěl dál pokračovat a poradce by ho pouze mohl lépe nasměrovat. Ale musel by vědět, jaký žák je a co ho baví.

Co byste změnili na poradenství pro volbu školy / povolání?

Mělo by se o poradenství více vědět. Žáci by měli vědět, že tu možnost vůbec mají a na školách by se měl vyskytovat školní poradce.

Příloha 3

Pohlaví

Žena

Kolik Vám je let?

25

Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání? Konkrétní stupeň, obor.

Střední vzdělání s maturitní zkouškou

Pedagogické lyceum

V jakém roce jste ukončil/a nejvyšší dosažené vzdělání?

2014

Moje zkušenosti se vzděláváním

Jaká byla Vaše očekávání před zahájením vzdělávání na této škole, proč jste tuto školu / obor chtěli studovat?

Očekávala jsem, že se budu moci rozvíjet v umělecké činnosti. Na školu jsem šla z doporučení rodiny. Konkrétně tuhle školu jsem si vybrala proto, že jsem nechtěla být na internátu a bylo pro mě lepší každodenní dojíždění. Měla jsem skvělé spojení.

V čem konkrétně se lišila realita od Vašich představ?

Trochu se lišila. V umělecké činnosti jsem se nerozvíjela, protože bych musela mít jiný obor. Nakonec mi to ale moc nevadilo, i tak jsem rozvíjela jinou stránku své osobnosti.

Co v této škole bylo správné, co by se podle Vás mělo dělat jinak?

Dobří byli někteří učitelé, kteří věděli, jak se učí, a uměli nám něco předat. Skvělé byly projekty, na kterých jsme pracovali buď individuálně, nebo ve skupinách. Na druhou stranu spousta učitelů nás neuměla skoro nic naučit a mě to nebavilo. Ocenila bych lepší přístup celé školy k žákům. Prezентují se jako rodinná škola, protože nás tam bylo celkem málo, ale bohužel to celé bylo jen o penězích.

Co byste obecně změnil/a na Vaší škole? Proč?

Prostředí učeben. Měli jsme holé bílé zdi a celé to bylo spíše uspávající než motivující. Jediná učebna, ve které se dobře pracovalo, byla učebna dramatické výchovy. Pak bych změnila přístup učitelů v tom smyslu, aby se o žáky lépe zajímali a snažili se jim porozumět. Jak jsme zmiňovala, moc nás tam nebylo a určitě by to nemuselo být tak náročné, obzvláště pokud se tam všichni (studenti i pedagogové) potkávají celé 4 roky. Měli jsme tam paní psycholožku a ta místo toho, aby se nás snažila nějak pochopit a vnímat nás, tak si vyhlídla v každé třídě někoho, kdo ji informoval průběžně, co se v té třídě děje. To bylo zaručeně špatně.

Jak Vás škola připravila na budoucí povolání? Co chybělo ve vzdělávání pro přípravu na budoucí povolání?

Nemyslím si, že mě škola připravila na budoucí povolání. Samozřejmě pokud bych dál studovala, tak to třeba tolik nemuselo být, ale pokud ne a přišla do pracovního prostředí, musela bych se toho dost naučit. Chyběla nám potřebná praxe. Tu jsme samozřejmě měli ve školách a školkách, ale šlo hlavně o náslechovou praxi, tudíž jsme se nemohli nijak zapojit a mohli se jen dívat.

Jaké bylo hodnocení na škole, kde jste studoval/a?

Měli jsme klasické známkování.

Kdyby se naskytl možnost, vybral/a byste si tehdy jiný obor/jinou školu? Pokud ano, jakou školu/jaký obor?

Ano, určitě bych si vybrala jinak. Pokud by to měla být další pedagogická škola, šla bych na pedagogickou školu Evropská. Slyšela jsem od kamarádky, která tam studovala, že se k žákům chovají lépe (měla možnost studovat obě školy). Anebo bych si vybrala hotelovou školu, obor barman. Měla jsem možnost poznat toto povolání více.

Máte nějaký kontakt s Vaší absolvovanou školou? Víte, jak to tam teď vypadá? Jste se svou školou nějak spjat/a, nebo máte užší spolupráci?

Nemám žádný kontakt a nevím, jak to tam teď vypadá. Do té školy bych se ani nechtěla podívat.

Moje představy o kvalitní škole

Jak by měla podle Vašeho názoru vypadat kvalitní škola? Proč si myslíte, že by to pomohlo?

Kvalitní škola by měla mít učitele, kteří znají své povolání, rádi ho vykonávají a jsou schopni studenty zaujmout. Určitě by tam měly být předměty, které budou připravovat studenty na život, jako je finanční gramotnost, sexuální výchova, předmět, kde se budou učit, jak správně napsat životopis, motivační dopis atp. Učebny a chodby by měly být namalované v nějaké příjemné barvě, měly by tam být květiny, okna, ze kterých je hezký výhled, příjemné světlo.

Pomohlo by to v tom, že studenti se budou rádi učit, půjde jim to snadno, budou namotivovaní, budou rádi chodit do školy, protože budou vědět, že se naučí něco nového a něco, co se jim bude jednou hodit.

Jak by měla podle Vašeho názoru škola žáky hodnotit? Své představy prosím zdůvodněte.

Na základní a střední škole by mohlo být hodnocení slovní i známkové. V hodině by se říkalo studentům, co udělali dobře, co se jim třeba tolik nepovedlo (samozřejmě nebyť negativní přímo, ale říct to tak, aby žák věděl a správně pochopil, že na něčem musí ještě zapracovat). Testy a zkoušení bych nechala známkování. Na konci školního roku by učitelé, napsali studentům slovní hodnocení, v čem se zlepšili, zhoršili, co se jim povedlo, nepovedlo, a přiložit to k vysvědčení.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k žákům?

Poznat studenty i z jiné stránky než ze školních lavic. Mít mezi sebou správnou komunikaci a nebát se cokoli říct, samozřejmě slušně.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k rodičům žáků?

Pokud by rodič i student souhlasili, škola by měla podávat informace o studentovi rodičům, ať už dobré, nebo špatné. Rodiče by mohli spolupracovat na některých projektech a zapojovat se do akcí, které škola pořádá.

Jak by mělo vypadat prostředí v kvalitní škole?

Čisté, upravené, příjemná barva na zdech, pokud by na to byl určený předmět (např. dramatická výchova, výtvarná výchova, hudební výchova), tak podle toho zařídit učebnu. Kdyby

bylo místo, položit někam třeba křeslo, gauč, aby si studenti mohli v klidu odpočinout mezi hodinami, uvolnit se. Aby to tam nevypadalo jako ve vězení.

Jak by měla kvalitní škola připravovat žáky na život a pracovní uplatnění?

Nejdůležitější je praxe. Samozřejmě ta praxe musí být připravená tak, aby si z ní studenti něco odnesli a mohli ty zkušenosti použít v životě nebo až nastoupí do pracovního prostředí. Zároveň mít předmět, který navazuje na praxi, aby studenti už něco věděli, a vyučovat předměty, které se budou hodit do života, například finanční gramotnost.

Zkušenosti s poradenstvím

Využil/a jste poradce při rozhodování, kam dál na školu nebo do práce? Jaké máte zkušenosti se školním poradenstvím?

Nevyužila. Zkušenosti mám jen ze základní školy, kde jsme psali testy a pak jsme šli i s rodiči za poradcem a ten nám pověděl, jak mi vyšly testy. Bohužel mi nic nového neřekl. Už v té době jsem si mohla vybrat, co jsem chtěla, protože jsem měla všeobecné schopnosti na jakoukoliv školu.

Kdo vám ve škole pomáhal s výběrem dalšího vzdělávání nebo profese?

Nikdo, mluvila jsem o tom s rodiči a prarodiči.

Jakou podporu byste při výběru školy a povolání očekávali?

Pomohlo by, kdybychom měli na škole školního poradce. Znal by nás nejen jako studenty, ale i jako lidi. Pak by mohl pomoci s tím, kam dál pokračovat.

Co byste změnili na poradenství pro volbu školy / povolání?

Žáci a studenti musí o téhle možnosti vědět. Spousta z nich neví, že je možné si udělat nějaký test na poznání, kam se hodí, na jaký obor. Ani nevědí, že existuje nějaké poradenství a poradce, co by jim pomohl v rozhodování, nebo je alespoň někam popostrčil.

Příloha 4

Pohlaví

Muž

Kolik Vám je let?

26

Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání? Konkrétní stupeň, obor.

Střední vzdělání s výučním listem

Truhlář

V jakém roce jste ukončil/a nejvyšší dosažené vzdělání?

2012

Moje zkušenosti se vzděláváním

Jaká byla Vaše očekávání před zahájením vzdělávání na této škole, proč jste tuto školu / obor chtěli studovat?

Chtěl jsem se naučit pracovat rukama, se dřevem, a jelikož jsem neměl úplně vyhraněný názor na to, co chci dělat, a mohl jsem jít ze základky, kam jsem chtěl, tak jsem šel na obor, kde se nemusím učit. Propluji školou a budu si užívat, ale také jsem myslel do budoucna, že by se mi tento obor mohl hodit do života.

V čem konkrétně se lišila realita od Vašich představ?

Ve finále se moc nelišila. To, co jsem si myslel, tak i bylo.

Co v této škole bylo správné, co by se podle Vás mělo dělat jinak?

Dobrá byla praxe. Mistři se nás opravdu snažili něco naučit, jak se to dělá z jejich zkušeností.

Uvítal bych více odbornějších předmětů. Vstěpovat si informace do hlavy. Když žák pracuje každý den na stroji, musí vědět, jak ho obsluhovat. Hodilo by se nám to i více do praxe než například chemie, kterou my nepotřebovali.

Co byste obecně změnil/a na Vaší škole? Proč?

Určitě bych změnil jídlo. Ale ono hodně záleží i na možnostech školy a na finanční situaci. Byla by super větší dílna, lepší, modernější učebny, protože v té době, kdy já jsem tam studoval, tak to nebylo a ani to tak být nemohlo.

Jak Vás škola připravila na budoucí povolání? Co chybělo ve vzdělávání pro přípravu na budoucí povolání?

Toto řemeslo dělám jen rekreačně a dalo mi to například dochvilnost, vážit si toho, co člověk udělá, a udělat to pořádně.

Chyběl mi přístup k tomu, jak se uplatnit v životě po škole. Nikdo mi nedal jistotu práce a na začátku většina skončí na úřadě práce, pokud to nemá student domluvené před závěrečnými zkouškami, a aby to tak šlo, musí mít student kontakty, které já jsem neměl.

Jaké bylo hodnocení na škole, kde jste studoval/a?

Měli jsme klasické známky 1–5.

Kdyby se naskytla možnost vybral/a byste si tehdy jiný obor/jinou školu? Pokud ano, jakou školu/jaký obor?

Momentálně ve svých letech bych se rozmýšlel jinak. Ohledně situace, která je teď.

Bud' bych šel na elektrikáře, nebo šel na něco jako programování CNC strojů a tak podobně.

Máte nějaký kontakt s Vaší absolvovanou školou? Víte, jak to tam teď vypadá? Jste se svou školou nějak spjat/a, nebo máte užší spolupráci?

Občas potkám bývalé učitele, kteří mě učili, ale nemyslím si, že by se tam něco výrazně změnilo. Jako samozřejmě, že se škola modernizuje, je to takový trend už posledních pár let. Ale jinak nevím.

Moje představy o kvalitní škole

Jak by měla podle Vašeho názoru vypadat kvalitní škola? Proč si myslíte, že by to pomohlo?

Základ je dobré zázemí, mít rozumný vztah s učiteli, vyjít jim vstříc. Ale hodně to záleží na lidech. Jsou jisté aspekty, kdy třeba žák nebude dávat pozor a zákonitě si na něj učitel zasedne, právem, je to dospělý člověk. Bohužel to takhle funguje, ale mělo by se jednat s každým stejně. Nikomu nepolevovat, neupřednostňovat premianty.

Jak by měla podle Vašeho názoru škola žáky hodnotit? Své představy prosím zdůvodněte.

V jisté fázi by bylo lepší kombinované hodnocení. Záleží kolikaletou má učitel praxi a na co je zvyklý. Tohle se těžko odstraňuje. Pokud učitel známkuje 20 let, je těžké přejít na něco jiného. Každopádně já si myslím, že by to lepší bylo. Ale to se dá poznat i ze známkování, když žák dostane 4, tak ví, že udělal něco špatně.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k žákům?

Učitel by měl vědět, jestli to tomu žákovi jde, nebo nejde, a podle toho se tak k němu chovat. Mít mezi sebou dobrou komunikaci.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k rodičům žáků?

Mít dobrou komunikaci mezi školou a učiteli. Samozřejmě záleží na rodičích, jestli jsou ochotni se tím nějak zabývat a jestli vůbec chtějí mít takový kontakt se školou.

Jak by mělo vypadat prostředí v kvalitní škole?

Záleží, z jakého aspektu. Určitě by tam mělo být čisto, a aby se tam žák i učitel cítili dobře.

V dnešní době je všechno moderní a školy se tomu rychle přizpůsobují. Myslím, že jim jde o to, aby měli i hodně žáků. Doufám, že se jim snaží nabídnout to nejlepší co mají.

Jak by měla kvalitní škola připravovat žáky na život a pracovní uplatnění?

Učitelé by měli mít určitou autoritu a žáci by je měli poslouchat. Měli by žákům předávat to, co je bude čekat do budoucna. Problém ale je, že se obecně ve školách neučí to, co bude žák doopravdy potřebovat, jako je finanční gramotnost, nebo se naučit, jak hospodařit s penězi. Na mé škole se nepotřebují učit sloučeniny solí apod. Ano, to se bude hodit někomu, kdo chce jít na chemickou školu a věnovat se tomu.

Zkušenosti s poradenstvím

Využil/a jste poradce při rozhodování, kam dál na školu nebo do práce? Jaké máte zkušenosti se školním poradenstvím?

Ve škole jsme měli poradce, který se nám snažil pomoci a poradit s tím, kam dál na školu a jestli to má vůbec cenu. Věděl, jaký žák je slabší, a radil mu, že by pro něj bylo lepší zaměřit se na práci rukama. Mluvil s námi upřímně a zároveň se nás nesnažil shazovat. Výhodou bylo, že školní poradce byl i zároveň náš třídní učitel. Znal nás trochu víc a snažil se nás povzbudit a nasměrovat správným směrem.

Kdo vám ve škole pomáhal s výběrem dalšího vzdělávání nebo profese?

Jak už jsem zmiňoval, měli jsme školního poradce, který byl zároveň třídní učitel, a ten nám pomáhal. Dával nám rady, jestli je vhodné pro určité lidi jít na nástavbový obor podnikání, jestli je dobré rozjet firmu, nebo by si měl zvýšit vzdělání v nábytkářství atd.

Jakou podporu byste při výběru školy a povolání očekávali?

Ve finále asi žádnou. Člověk se musí rozhodnout sám, co by chtěl dál dělat. V letech, kdy žák vychází ze střední školy, by měl mít svůj rozum a měl by mít představu o tom, co chce nebo nechce v životě dělat.

Co byste změnili na poradenství pro volbu školy / povolání?

Změnil bych pohled na žáky. Aby je poradci vnímali jinak než se školních lavic a neurčovali jejich osobu jen podle toho, jak se učí. Poradci by měli vědět, jaké jsou jejich zájmy, koníčky, co je baví a co ne. Samozřejmě pokud tam je někdo, kdo nic nedělá, hůř se s ním bude pracovat. Poznat, kteří žáci se snaží a chtějí to někam dotáhnout, i když to nejsou premianti, a pomoci jim. Je to hlavně o přístupu, a pokud žák uvidí, že ho někdo podporuje i ve škole, půjde mu to snáz. Měli by mít vztah jak pracovní, tak kamarádský.

Příloha 5

Pohlaví

Žena

Kolik Vám je let?

28

Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání? Konkrétní stupeň, obor.

Vysokoškolské bakalářské vzdělání

Všeobecná sestra

V jakém roce jste ukončil/a nejvyšší dosažené vzdělání?

2017

Moje zkušenosti se vzděláváním

Jaká byla Vaše očekávání před zahájením vzdělávání na této škole, proč jste tuto školu / obor chtěli studovat?

Měla jsem očekávání takové, že jsem se chtěla naučit něco nového, co ještě neumím (ale nebylo tomu tak), dá mi to něco víc a rozšíří obzory.

Vybrala jsem si to k mému zaměstnání. Abych měla i vyšší plat, tak je potřeba mít bakalářský titul.

V čem konkrétně se lišila realita od Vašich představ?

V tom, že to, co jsme se učili, už jsem většinu znala. Přišlo mi to z velké části jako opakování střední školy. Já mám střední školu zdravotnickou a na vysokou školu šli lidé například z gymnázia, kteří ty zdravotnické věci nevěděli, takže se to vysvětlovalo hlavně pro ně a mě to nic nedávalo.

Co v této škole bylo správné, co by se podle Vás mělo dělat jinak?

Výuka u některých vyučujících byla kvalitní, měli dobře připravené prezentace a byli ochotní nám odpovídat na naše otázky, ale zdravotníkovi to nic moc nepřinese.

V rámci praxe by se měli rozdělit lidé, kteří už mají podobné vzdělání ze střední školy, a lidé, kteří tam jdou z gymnázia, protože jedinci ze střední školy už to znají a nic jim to nedá.

Co byste obecně změnil/a na Vaší škole? Proč?

Měli jsme výuku hned vedle nemocnice, a ocenila bych, abychom měli zázemí, kde se dá ohřát oběd, uvařit čaj a tak podobně. Nic jiného mě nenapadá.

Jak Vás škola připravila na budoucí povolání? Co chybělo ve vzdělávání pro přípravu na budoucí povolání?

Nepřipravila. Mně osobně ta škola nic nepřinesla. Informace, které nám předávali, byly stejné jako na střední škole a vůbec jsem si nerozšířila obzory.

Jaké bylo hodnocení na škole, kde jste studoval/a?

Známky.

Kdyby se naskytla možnost, vybral/a byste si tehdy jiný obor/jinou školu? Pokud ano, jakou školu/jaký obor?

Ne, nevybrala.

Máte nějaký kontakt s Vaší absolvovanou školou? Víte, jak to tam teď vypadá? Jste se svou školou nějak spjat/a, nebo máte užší spolupráci?

Jsem ze školy 3 roky a je to tam pořád stejné.

Moje představy o kvalitní škole

Jak by měla podle Vašeho názoru vypadat kvalitní škola? Proč si myslíte, že by to pomohlo?

Mělo by tam být přívětivější, příjemnější prostředí. Aby tam bylo nějaké zázemí, kde si člověk může uvařit kafe, zalít čaj, ohřát jídlo, a ne tam sedět celý den bez možnosti mít teplý oběd. Měli by být někteří vyučující lépe připravení na výuku. Někdo třeba přišel, řekl ať si přečteme tyhle a tyhle stránky, a na shledanou.

Jak by měla podle Vašeho názoru škola žáky hodnotit? Své představy prosím zdůvodněte.

Hodnocení pomocí známek je na vysoké škole optimální. Přece jen chápu slovní hodnocení na prvních stupních základní školy, ale na vysoké škole mně známky vyhovují.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k žákům?

Bylo by dobré, kdyby vyučující nebo studijní oddělení odpovídali na maily. Ráda bych, aby studijní oddělení mělo danou otevírací dobu přes týden, a ne jenom na 2 hodiny jeden den v týdnu, kde se udělá fronta na dalších 5 hodin. Škola by měla také dbát na zpětnou vazbu od studentů. Neptat se jich jen co jim chybí, ale aby na to nějakým způsobem reflektovali a třeba řešili, a nejen si je vyslechnout a nic s tím nedělat.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k rodičům žáků?

Přímo na vysoké škole si myslím, že tam rodiče nehrají žádnou roli.

Jak by mělo vypadat prostředí v kvalitní škole?

Aby to tam bylo příjemné pro žáky, mít nějaké hezké zázemí, aby si mohli žáci odpočinout někdy během výuky a neseděli celý den v tvrdých lavicích.

Jak by měla kvalitní škola připravovat žáky na život a pracovní uplatnění?

Myslím si, že to není jen o tom, že lidem „nalijí“ do hlavy nějaké vědomosti, ale aby to uměli i použít v praxi. Protože když je to například praktický obor, tak je lepší žáky vést k praxi a dohlížet na ně, jak to dělají, jak jim to jde, a nestudovat jen teorii a v praxi to neumět použít.

Zkušenosti s poradenstvím

Využil/a jste poradce při rozhodování, kam dál na školu nebo do práce? Jaké máte zkušenosti se školním poradenstvím?

Ne, nevyužila a nemám s tím zkušenosti.

Kdo vám ve škole pomáhal s výběrem dalšího vzdělávání nebo profese?

Nikdo. Sama jsem si vybrala.

Jakou podporu byste při výběru školy a povolání očekávali?

Super jsou dny otevřených dveří. Když člověk neví, jakou si vybrat školu, jaký obor, určitě je dobré tam jít, kde často bývají studenti té dané školy, se kterými si můžou popovídat a oni řeknou, jak to tam funguje z pohledu studenta.

Co byste změnili na poradenství pro volbu školy / povolání?

Chtělo by, aby tahle možnost byla více vidět. Plno lidí ani neví, že je tahle možnost, a proto ji ani nevyhledávají. Nevědí, že jsou například nějaké testy, kde se dá zaškrtnout, co koho baví/nebaví, a výsledkem může vyjít zrovna obor, o kterém ten daný člověk ani neví.

Příloha 6

Pohlaví

Žena

Kolik Vám je let?

26

Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání? Konkrétní stupeň, obor.

Vysokoškolské bakalářské vzdělání

Sociální pedagogika

V jakém roce jste ukončil/a nejvyšší dosažené vzdělání?

2017

Moje zkušenosti se vzdáváním

Jaká byla Vaše očekávání před zahájením vzdělávání na této škole, proč jste tuto školu / obor chtěli studovat?

Já jsem tento obor chtěla studovat, protože jsem věděla, že chci v budoucnu pracovat s dětmi a chci se věnovat sociální oblasti. Nejlépe tyto dvě činnosti zkombinovat.

Očekávala jsem, že mě na to tato škola dobře připraví, ukáže mi něco z pedagogiky, něco ze sociální oblasti, z psychologie a rozšíří mi další obzory, kde se můžu v sociální oblasti uplatnit kromě práce s dětmi. Ukáže mi, že jsou i jiné možnosti.

V čem konkrétně se lišila realita od Vašich představ?

Moc se nelišila, čekala jsem, že budou přednášky, konzultace s profesory atd. Možná jsem si myslela, že bude více soustavné praxe.

Co v této škole bylo správné, co by se podle Vás mělo dělat jinak?

Přednášky byly srozumitelné, mohli jsme se kdykoliv na cokoli zeptat, byla možnost soukromé konzultace s profesory, veškerá komunikace s nimi ať už z očí do očí, nebo po mailu byla bezproblémová. Co se týká praxe, byli jsme na různých místech a mohli si rozšířit obzory, kde se všude sociální práce může vykonávat nebo kde se můžeme my jako sociální pedagogové/pracovníci uplatnit.

Nevím, jestli by se něco mělo dělat jinak, možná poskytovat více možností, kam jít na praxi nebo kde se může sociální pracovník více uplatnit.

Co byste obecně změnil/a na Vaší škole? Proč?

Jedinou praxi. Sice jsme se byli podívat na hodně místech, ale byli jsme tam vždycky jen na pár hodin a bylo to spíš teoretické a vypadalo to jako exkurze. Soustavnou praxi jsme měli krátkou, ocenila bych delší a mohli bychom si ji vyzkoušet i v jiných oblastech a lépe se pak rozhodnout, které té oblasti se věnovat – dětem, seniorům, lidem bez domova, závislým lidem atd.

Jak Vás škola připravila na budoucí povolání? Co chybělo ve vzdělávání pro přípravu na budoucí povolání?

Myslím si, že mě škola připravila dobře na budoucí povolání. Samozřejmě nejde vždy připravit na všechny konkrétní situace, které můžeme zažít v budoucím povolání, ale samozřejmě nějaké modelové situace jsme si ukazovali. Maximálně, jak už jsem zmínila, delší soustavná praxe.

Jaké bylo hodnocení na škole, kde jste studoval/a?

Klasické známky 1, 2, 3 nebo zápočty, ať už splněním testu nebo kolokvium a podobně.

Kdyby se naskytla možnost, vybral/a byste si tehdy jiný obor/jinou školu? Pokud ano, jakou školu/jaký obor?

Nevybrala bych si jiný obor nebo školu. Jsem ráda za to, že jsem tuto školu studovala, a především mě to bavilo. Byl to směr, kterým jsem se chtěla ubírat. Tomuto oboru se věnuji i teď po dostudování a jsem s tím spokojená.

Máte nějaký kontakt s Vaší absolvovanou školou? Víte, jak to tam teď vypadá? Jste se svou školou nějak spjat/a, nebo máte užší spolupráci?

Konkrétní kontakt nemám a nevím, jak to tam teď vypadá, jestli tam teď proběhly nějaké větší změny, to opravdu netuším. Jsem akorát ve skupině na facebooku školy, kde jsem studovala. Jsou tam občas nějaké příspěvky, ale už to pro mě není aktuální, takže to moc nesleduji.

Moje představy o kvalitní škole

Jak by měla podle Vašeho názoru vypadat kvalitní škola? Proč si myslíte, že by to pomohlo?

Dostatek teorie, kombinace teorie a praxe, bez šikany, kde bude komunikace s profesory na kvalitní úrovni, kde se budou všichni cítit dobře a budou tam žáci rádi docházet.

Jakékoliv kvalitní prostředí, ve kterém se cítíme dobře a bezpečně, tak je pro nás důležité a pomáhá nám třeba škola, která je kvalitní, tak se podle mého názoru lépe naučíme, lépe se nám studuje, lépe se nám do té školy chodí, baví nás. Cítíme se tam dobře, jak mezi spolužáky, tak mezi učiteli, ve vztahu, kdy je nám ta daná látka podávána, prezentována, jakou formou ať už teoreticky nebo prakticky.

Jak by měla podle Vašeho názoru škola žáky hodnotit? Své představy prosím zdůvodněte.

Mně se známkování jeví jako dobrý způsob hodnocení, je to rychlé a přehledné jak pro žáky, tak i pro profesory. Zároveň i slovní hodnocení nám může nabídnout daleko větší a širší pohled na danou oblast, ve které se vzděláváme. Takže když nás někdo ohodnotí slovně, dává nám větší možnosti se v něčem zlepšit. Závěrem by bylo asi nejlepší kombinované hodnocení, aby žák/student věděl, co si pod danou známkou má představit.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k žákům?

Škola by měla nabízet profesory, kteří jsou vzdělaní v tom oboru, měla by nabízet praxe, kde můžou žáky/studenty zaujmout, ve kterých se můžou realizovat, měla by nabízet různé formy komunikace (distančně, na dálku) i poradenství (pro volbu povolání, psychologickou pomoc třeba přes šikanu). Mít ve škole někoho, kdo mu poradí (poradce), vyslechne ho (školní psycholog) atd.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k rodičům žáků?

Opět je důležitá komunikace mezi školou a rodiči (kontaktně, na dálku), spolupráce mezi nimi, mít pro ně soukromé konzultace, když chce rodič řešit ať už prospěch žáka, nebo jeho chování. Nabízet všechny služby, aby si rodiče mohli s kýmkoliv popovídat ohledně věcí, se kterými se žák může ve škole potkat. Pravidelná informovanost rodičům.

Jak by mělo vypadat prostředí v kvalitní škole?

Pro mě je kvalitní prostředí bez šikany, kde se cítím bezpečně, kde mohu komunikovat s přednášejícími a spolužáky, vzájemnou výpomoc, komunikaci s rodiči, prostředí, které poskytuje dostatek všeho, co je potřeba. Od školy očekáváme hlavně vzdělání a prostředí, kde se budeme cítit dobře.

Jak by měla kvalitní škola připravovat žáky na život a pracovní uplatnění?

Měla by je připravovat tak, aby poskytovala teorii, praxi, hlavně soustavnou, aby si to žáci mohli vyzkoušet a byli schopni to zvládnout, nebo aspoň pokusit se v pracovním uplatnění. Praxe je v tomhle podle mého názoru nejdůležitější.

Zkušenosti s poradenstvím

Využil/a jste poradce při rozhodování, kam dál na školu nebo do práce? Jaké máte zkušenosti se školním poradenstvím?

Nevyužila jsem poradce a nebylo mi to ani nabídnuto. Se školním poradenstvím mám zkušenosti akorát na základní škole, kde jsme měli předmět Volba povolání.

Kdo vám ve škole pomáhal s výběrem dalšího vzdělávání nebo profese?

Nikdo mi konkrétně nepomáhal. Já jsem věděla, čemu se chci věnovat už od základní školy, tak jsem ani žádnou pomoc nevyhledávala.

Jakou podporu byste při výběru školy a povolání očekávali?

Aby na každé škole fungoval poradce, pomáhal těm, kteří si nejsou jistí, jakým směrem se ubírat. Poskytl jim katalog prací, aby mohli nahlédnout do oborů a různých zaměstnání, o kterých nevědí, že existují a mohly by pro ně být zajímavé.

Co byste změnili na poradenství pro volbu školy / povolání?

Moc jsem se s tím nesešla, takže nevím, co bych na tom změnila, ale myslím si, že je to hodně důležitá volba. Měla by se tomu dávat větší pozornost, aby žáci studovali to, co opravdu chtějí jednou vykonávat a opravdu dělat.

Příloha 7

Pohlaví

Muž

Kolik Vám je let?

28

Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání? Konkrétní stupeň, obor.

Vysokoškolské magisterské vzdělání

Inženýr

V jakém roce jste ukončil/a nejvyšší dosažené vzdělání?

2017

Moje zkušenosti se vzdáváním

Jaká byla Vaše očekávání před zahájením vzdělávání na této škole, proč jste tuto školu / obor chtěli studovat?

Očekávání – že to bude těžká škola.

Školu jsem zvolil podle prestiže a obor jsme zvolil, protože je pro mě účetnictví jednoduché a mohlo to být pro mě snadné.

V čem konkrétně se lišila realita od Vašich představ?

Realita se nelišila, je to velice kvalitní a náročná škola.

Co v této škole bylo správné, co by se podle Vás mělo dělat jinak?

Škola byla celkově super, ale všeobecně je problém s výukou jazyků. Buď člověk už umí dobře a je to pro něj snadné předmět, anebo moc neumí, ale v hodinách se to určitě nenaučí.

Co byste obecně změnil/a na Vaší škole? Proč?

Neměnil bych osobně nic, se školou jsem byl spokojený.

Jak Vás škola připravila na budoucí povolání? Co chybělo ve vzdělávání pro přípravu na budoucí povolání?

Škola mě připravila spíše teoreticky, praktické předměty jsem si vybíral až na magisterském studiu, které jsem si přizpůsobil na manažerské dovednosti.

Chybělo více praktických předmětů, ale vzhledem k tomu, že škola je úplně něco jiného než praxe, tak se to moc neslučuje.

Jaké bylo hodnocení na škole, kde jste studoval/a?

Během semestru se dalo získat celkově 100 bodů v každém předmětu. Některé body se daly nasbírat už během semestru na cvičeních a přednáškách, některé předměty byly řešeny formou jedné zkoušky za 100 b. Pod 60 b se předmět neudělal a buď se rovnou musel opakovat další semestr, nebo v případě, že se člověk pohyboval mezi 50–60 body, se mohlo jít na opravnou zkoušku apod. Každý předmět to měl jinak.

Kdyby se naskytla možnost, vybral/a byste si tehdy jiný obor/jinou školu? Pokud ano, jakou školu/jaký obor?

Kdyby byla možnost, tak ano, vybral bych si jinak. Šel bych na Právnickou fakultu na Karlovu univerzitu.

Máte nějaký kontakt s Vaší absolvovanou školou? Víte, jak to tam teď vypadá? Jste se svou školou nějak spjat/a, nebo máte užší spolupráci?

Kontakt nemám, neboť na to nemám čas, a užší spolupráci nemám, ani to nevyhledávám.

Moje představy o kvalitní škole

Jak by měla podle Vašeho názoru vypadat kvalitní škola? Proč si myslíte, že by to pomohlo?

Kvalitní škola? Správné sloučení teorie a praxe. Praxí nemyslím přímo něco mimo školu, ale například jako já jsem to měl, že k nám dojížděl naprosto skvělý člověk, který měl firmu zaměřující se na vyjednávání v manažerské praxi. Každá jeho hodina byla perfektní a doteď si pamatuji, že mi přesně tenhle předmět dal ze všeho nejvíc. Kvalitní škola by měla logicky mít i následně dobré navázání na velké firmy, kam případně směřovat absolventy. Kvalitní škola by měla také motivovat nikoliv k zaměstnaneckému poměru, ale k osamostatnění se a vybudování něčeho. Podnikatelský směr je ve většině škol dost ignorován a brán, jako by to směr nebyl.

Jak by měla podle Vašeho názoru škola žáky hodnotit? Své představy prosím zdůvodněte.

Hodnocení mi vyhovovalo tak, jak už jsem popsal na VŠE. Na tom bych moc neměnil.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k žákům?

Přístup by měl být přátelský, kolegiální.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k rodičům žáků?

Přístup školy k rodičům? Na vysoké škole si to nedovedu představit.

Jak by mělo vypadat prostředí v kvalitní škole?

Prostředí bylo za mě perfektní na VŠE. Kavárny, restaurace přímo v areálu školy. Celkově jsem to nebral jako školu, ale poměrně super místo k setkávání se.

Jak by měla kvalitní škola připravovat žáky na život a pracovní uplatnění?

Příprava na pracovní uplatnění? Na to asi názor nemám. Jako podnikatel se na tyhle věci dívám trochu jinak. Školu jsem bral jako vědomostní základ. Ve škole se nedá naučit vše. Spoustu věcí je třeba si dohledat sám.

Zkušenosti s poradenstvím

Využil/a jste poradce při rozhodování, kam dál na školu nebo do práce? Jaké máte zkušenosti se školním poradenstvím?

Poradenství – nevyužil, zkušenosti s ním nemám.

Kdo vám ve škole pomáhal s výběrem dalšího vzdělávání nebo profese?

Pomáhal jsem si sám.

Jakou podporu byste při výběru školy a povolání očekávali?

Podporu neočekávám.

Co byste změnili na poradenství pro volbu školy / povolání?

Jelikož netuším, jak to případně funguje, tak bych neměnil nic.

Příloha 8

Pohlaví

Žena

Kolik Vám je let?

25

Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání? Konkrétní stupeň, obor.

Vysokoškolské magisterské vzdělání

Speciální pedagogika

V jakém roce jste ukončil/a nejvyšší dosažené vzdělání?

2019

Moje zkušenosti se vzděláváním

Jaká byla Vaše očekávání před zahájením vzdělávání na této škole, proč jste tuto školu / obor chtěli studovat?

Očekávání jsem neměla, chtěla jsem pracovat s lidmi s postižením a tohle byla cesta, jak se o tom naučit více. Vybrala jsem si tuto školu, protože ostatní města jsou daleko.

V čem konkrétně se lišila realita od Vašich představ?

Nečekala jsem, že je obor tak obsáhlý.

Co v této škole bylo správné, co by se podle Vás mělo dělat jinak?

Dobré bylo, že předměty učili odborníci v dané oblasti. Zavedla bych více praxe už od bakalářského studia.

Co byste obecně změnil/a na Vaší škole? Proč?

Zavedla bych více praxe, protože získáme více zkušeností a připravenosti.

Jak Vás škola připravila na budoucí povolání? Co chybělo ve vzdělávání pro přípravu na budoucí povolání?

Teoreticky dobře, důležité informace jsem měla v hlavě, ale v praxi je to jiné – každé dítě je jiné, nejdou na něj přesně aplikovat poznatky z teorie, je potřeba hledat nové cesty, chce to hodně zkušeností a praxe (rady od zkušenějších jsou k nezaplacení).

Jaké bylo hodnocení na škole, kde jste studoval/a?

1, 2, 3.

Kdyby se naskytla možnost, vybral/a byste si tehdy jiný obor/jinou školu? Pokud ano, jakou školu/jaký obor?

Ne, nevybrala.

Máte nějaký kontakt s Vaší absolvovanou školou? Víte, jak to tam teď vypadá? Jste se svou školou nějak spjat/a, nebo máte užší spolupráci?

Teď na podzim škola dělala společný videochat pro absolventy oboru, kde je zajímavé, jak se nám daří a jak zpětně nahlížíme na studium – co se nám líbilo/nelíbilo, co bychom změnili... Bohužel jsem se kvůli práci nemohla zúčastnit. Jinak se školou spjatá nejsem.

Moje představy o kvalitní škole

Jak by měla podle Vašeho názoru vypadat kvalitní škola? Proč si myslíte, že by to pomohlo?

Učitelé odborníci v dané oblasti, propojení teorie s praxí, hodně praxe, spravedlivý přístup ke všem – školy by opouštěli studenti dobře připravení na výkon svého povolání.

Jak by měla podle Vašeho názoru škola žáky hodnotit? Svě představy prosím zdůvodněte.

Spravedlivě, se zohledněním snahy a přípravy, slovní zpětná vazba žákovi, odůvodnění hodnocení (říct, co bylo dobré a co špatné, co je důvodem dané známky) – žák by se necítil ukřivděn, věděl by přesně, proč danou známku dostal a na čem je ještě potřeba zapracovat.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k žákům?

Lidský, individuální, respektující, spravedlivý.

Jak by měl podle Vašeho názoru vypadat přístup kvalitní školy k rodičům žáků?

Měla by být navázána úzká spolupráce rodič – škola a pravidelné konzultace.

Jak by mělo vypadat prostředí v kvalitní škole?

Přátelské, podporující rozmanitost dětí, klidné. Z materiálního hlediska čisté, vybavené vhodnými pomůckami.

Jak by měla kvalitní škola připravovat žáky na život a pracovní uplatnění?

Zařadit hodně praxe, nezkrusovat představy o budoucím uplatnění.

Zkušenosti s poradenstvím

Využil/a jste poradce při rozhodování, kam dál na školu nebo do práce? Jaké máte zkušenosti se školním poradenstvím?

Nevyužila.

Kdo vám ve škole pomáhal s výběrem dalšího vzdělávání nebo profese?

Ve škole asi nikdo, rodiče mi pomáhali.

Jakou podporu byste při výběru školy a povolání očekávali?

Dostat seznam škol, na které je možné se hlásit, stručnou charakteristiku oborů a požadavky k přijetí. Sezení s odborníkem, který by zhodnotil, jaké obory by pro dítě byly či nebyly vhodné – dle jeho schopností, talentu apod.

Co byste změnili na poradenství pro volbu školy / povolání?

Nemám s ním zkušenost, nevím.